

**CHỊU TRÁCH NHIỆM
XUẤT BẢN**

TS. Nguyễn Văn Phát
Chủ tịch Liên hiệp các Hội
Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa

**CHỊU TRÁCH NHIỆM
NỘI DUNG**

CN. Nguyễn Quốc Uy
Phó Chủ tịch Liên hiệp các Hội
Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa

BAN BIÊN TẬP

ThS. Phạm Kim Tân
KS. Nguyễn Xuân Sang
KS. Lê Xuân Dũng
CN. Hà Sĩ Thắng
CN. Trần Quốc Chấn
ThS. Lê Thị Linh Mai

**THƯ KÝ BIÊN TẬP
VÀ TRÌNH BÀY**

ThS. Lê Thị Linh Mai

**LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC
VÀ KỸ THUẬT THANH HÓA**

17 Hạc Thành - P. Ba Đình
TP. Thanh Hóa
Điện thoại: 02373.720.885
Fax: 02373.720.885
Website: www.tusta.org.vn
Email: khoahocthanhhoa@gmail.com

*Ảnh bìa: Đảng đoàn Liên hiệp các Hội
Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam thăm,
làm việc tại Liên hiệp các Hội Khoa
học và Kỹ thuật Thanh Hóa*

TRONG SỐ NÀY

- ◆ Phát huy vai trò của đội ngũ trí thức, góp phần xây dựng Thanh Hóa trở thành một cực tăng trưởng mới ở phía Bắc của Tổ quốc **Đỗ Trọng Hưng** 3
- ◆ Một số kết quả nổi bật trong hoạt động của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa năm 2022 **Nguyễn Văn Phát** 9
- ◆ Ấn tượng Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên, nhi đồng năm 2022 **Nguyễn Đình Nhất** 14
- ◆ Một số kết quả hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa năm 2022 **Phạm Kim Tân** 16
- ◆ Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp Thanh Hóa: 20 năm xây dựng, phát triển và đổi mới sáng tạo - mô hình tổ chức, cán bộ và hoạt động KH&CN **Nguyễn Xuân Sang** 21
- ◆ Hội Tin học Thanh Hóa và làn sóng chuyển đổi số **Phạm Thế Anh** 26
- ◆ Nghiên cứu công nghệ sản xuất bóng đá từ công nghệ dán **Nguyễn Trọng Thấu và các cộng sự** 31
- ◆ Hoạt động của Hội Dược học tỉnh Thanh Hóa trong năm 2022 **Bùi Hồng Thủy** 32
- ◆ Bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người tiêu dùng **Nguyễn Văn Hùng** 35
- ◆ Thủy lợi Thanh Hóa: 77 năm - một chặng đường **Phạm Xuân Quý** 40
- ◆ Hiệu quả điều trị bệnh hô hấp phức hợp trên lợn thịt của thuốc Tylogenta và Doxy-flor **Mai Danh Luân** 44
- ◆ Viện Nông nghiệp Thanh Hóa tăng cường ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ trong lĩnh vực nông, lâm nghiệp, thủy sản phục vụ phát triển kinh tế - xã hội tỉnh nhà **Lê Thị Dung** 47
- ◆ Tin sự kiện - hoạt động 52
- ◆ Sự kiện năm Quý Mão (1423) liên quan đến Thanh Hóa **Hương Nao** 55
- ◆ Chữ "Xuân" trong thơ Bác **Nguyễn Tấn Tuấn** 58
- ◆ Những sự kiện lịch sử tiêu biểu qua các năm Mão ở Thanh Hóa **Lê Thị Thúy Huệ** 60

Chúc Mừng

XUÂN QUÝ MÃO
2023

LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC
VÀ KỸ THUẬT THANH HÓA

Năm Mới

Tiến
Nhân
Dân
Vạn
Sự
hạnh
phong
bách
địa
viên
mãn

Mừng năm mới Quý Mão 2023, Ban Biên tập Tập san Khoa học Thanh Hóa thân ái gửi đến cán bộ, hội viên, đội ngũ trí thức KH&CN Thanh Hóa, cộng tác viên và bạn đọc lời chúc mừng năm mới: Sức khỏe, hạnh phúc và thành công; lời cảm ơn chân thành về sự giúp đỡ và cộng tác quý báu trong thời gian qua.

Năm 2022, dù phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhất là những ảnh hưởng nghiêm trọng của đại dịch COVID-19, song hoạt động thông tin và phổ biến kiến thức của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa luôn được quan tâm đổi mới và tập trung nâng cao chất lượng, trong đó có ấn phẩm Tập san Khoa học Thanh Hóa. Với vai trò là diễn đàn của đội ngũ trí thức KH&CN tỉnh, Tập san Khoa học Thanh Hóa được duy trì phát hành định kỳ hàng quý, cung cấp thông tin về hoạt động của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa, các hội thành viên, đơn vị liên kết, trung tâm trực thuộc; tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước; phổ biến kiến thức về KH&CN, văn hóa, xã hội;...

Bước sang năm mới, phát huy những kết quả đã đạt được, Ban Biên tập sẽ tiếp tục đổi mới cả về nội dung và hình thức, nâng cao chất lượng tin, bài, hình ảnh của ấn phẩm; qua đó tiếp tục thông tin về vai trò, sức sáng tạo của đội ngũ trí thức KH&CN tỉnh nhà; đóng góp xứng đáng vào sự phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa.

KHOA HỌC THANH HÓA

Đón
Quý
Mão
quả
hưởng
thịnh
vượng
đất
nước
phồn
vinh

Lê Bá Tuyền

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA ĐỘI NGŨ TRÍ THỨC, GÓP PHẦN XÂY DỰNG THANH HÓA TRỞ THÀNH MỘT CỰC TĂNG TRƯỞNG MỚI Ở PHÍA BẮC CỦA TỔ QUỐC

TS. Đỗ Trọng Hưng

*Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy,
Chủ tịch HĐND tỉnh Thanh Hóa*

Trong suốt tiến trình phát triển của lịch sử nhân loại, tri thức luôn là nền tảng tiến bộ xã hội; đội ngũ trí thức là lực lượng nòng cốt sáng tạo và truyền bá tri thức, đồng thời là nguồn lực đặc biệt quan trọng, tạo nên sức mạnh của mỗi quốc gia trong chiến lược phát triển. Từ xa xưa, ông cha ta đã đúc kết “Hiền tài là nguyên khí của quốc gia”, tri thức là vốn liếng quý báu của dân tộc cho nên rất xem trọng tri thức, đề cao lớp người có học vấn, đức cao đạo trọng.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh - Người anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hóa thế giới, Người

Đồng chí Đỗ Trọng Hưng - Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh Thanh Hóa phát biểu khai mạc tại Hội nghị tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại giữa lãnh đạo tỉnh với đội ngũ trí thức trên địa bàn tỉnh năm 2022

thầy vĩ đại của cách mạng đề cao vai trò, trân trọng và Việt Nam, lãnh tụ kính yêu động viên đội ngũ này đóng của dân tộc ta rất quan tâm góp vào sự nghiệp cách đến đội ngũ trí thức; Người mạng của dân tộc. Người

KHOA HỌC THANH HÓA

nhiều lần khẳng định: “kiến thiết cần có nhân tài”; rằng, cách mạng cần có lực lượng của trí thức (chúng ta quen gọi là lao động trí óc); “Những người trí thức tham gia cách mạng, tham gia kháng chiến rất quý báu cho Đảng. Không có những người đó thì công việc cách mạng khó khăn thêm nhiều”⁽¹⁾. “Đảng, Chính phủ và Nhân dân ta rất yêu quý trí thức. Yêu quý những trí thức gắn liền lý luận với thực hành, những trí thức thật lòng, thật dạ phụng sự Nhân dân, phụng sự kháng chiến. Yêu quý những trí thức đoàn kết thành một khối với Nhân dân, những trí thức của Nhân dân”⁽²⁾.

Niềm tin lớn lao của Chủ tịch Hồ Chí Minh giành cho đội ngũ trí thức chính là chất keo gắn kết để đội ngũ này tự nguyện cống hiến tài năng, sức lực vào sự nghiệp cách mạng vẻ vang của dân tộc. Với nhãn quan sáng suốt, Người đã quy tụ được nhiều nhân sĩ, trí thức của chế độ cũ, những nhà khoa học ở nước ngoài về phục vụ công cuộc kháng chiến, kiến quốc. Nhờ vậy, Đảng ta đã lãnh đạo toàn dân tộc giành được thắng lợi to lớn trong cuộc cách mạng dân tộc, dân chủ nhân dân và xây dựng một chế độ xã hội mới tốt đẹp hơn. Ngày nay, trong công cuộc đổi mới, đội ngũ trí thức nước ta

ngày càng phát triển nhanh về số lượng, nâng cao về chất lượng, đã phát huy vai trò trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội và khẳng định vị trí của mình trong lịch sử dân tộc.

Thanh Hóa quê hương thân yêu của chúng ta là vùng đất giàu truyền thống lịch sử, văn hóa và cách mạng, nơi “khí tinh hoa tụ hợp”, vùng đất nổi tiếng “Địa linh, nhân kiệt”, nơi sản sinh ra nhiều anh hùng tài cao chí lớn, nhiều chí sĩ, văn nhân nổi tiếng, đó là: Lê Hoàn, Lê Lợi, Lê Thánh Tông, Khương Công Phụ, Lê Văn Hưu, Lương Đắc Bằng, Đào Duy Từ... Trong những năm qua, với sự chung sức, đồng lòng quyết tâm cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, hiệu quả của cả hệ thống chính trị, Đảng bộ, chính quyền, Nhân dân các dân tộc tỉnh ta đã phát huy cao độ nội lực, khơi dậy mạnh mẽ tiềm năng, lợi thế, tranh thủ thu hút đầu tư từ bên ngoài, đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa quê hương, đất nước. Đặc biệt, hai năm đầu nhiệm kỳ 2020 - 2025, mặc dù phải đối mặt với nhiều

Tỉnh ủy Thanh Hóa tổ chức Hội nghị tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại giữa lãnh đạo tỉnh với đội ngũ trí thức trên địa bàn tỉnh năm 2022

(1) (2) Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 5, trang 275; tập 8, trang 297.

khó khăn, thách thức, nhất là những ảnh hưởng rất nghiêm trọng của đại dịch COVID-19; song, chúng ta đã đoàn kết, chủ động, linh hoạt, sáng tạo, thực hiện thành công “mục tiêu kép” vừa tập trung phòng, chống dịch COVID-19, chăm sóc, bảo vệ sức khỏe Nhân dân, vừa chăm lo phát triển kinh tế - xã hội. Dịch COVID-19 được kiểm soát hiệu quả, kinh tế của tỉnh tăng trưởng khá cao; chất lượng tăng trưởng được nâng lên, từng bước khẳng định là một trong những động lực tăng trưởng quan trọng của khu vực Bắc Trung bộ, Nam đồng bằng Bắc bộ và cả nước. Tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm (GRDP) năm 2021 đạt 8,85%; 9 tháng năm 2022 đạt 14,24%, thuộc nhóm các tỉnh, thành phố có tốc độ tăng trưởng cao nhất cả nước. Thu ngân sách Nhà nước luôn vượt dự toán; bình quân hằng năm tăng 18,1%; năm 2020 đạt gần 30.000 tỷ đồng, gấp 2,3 lần năm 2015; năm 2021 đạt 39.630 tỷ đồng, 9 tháng năm 2022 đạt 39.325 tỷ đồng. Nhiều chỉ tiêu kinh tế tăng cao so với cùng kỳ, đặc biệt là giá trị sản xuất công nghiệp, giá trị xuất

khẩu, phát triển du lịch,... Kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội được quan tâm đầu tư theo hướng đồng bộ, hiện đại.

Các hoạt động văn hóa, giáo dục, y tế được tổ chức linh hoạt, thích ứng an toàn với tình hình dịch bệnh, chất lượng, hiệu quả được nâng lên; an sinh xã hội được chăm lo, đời sống Nhân dân ổn định. Quốc phòng, an ninh, trật tự an toàn xã hội được bảo đảm. Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị được tăng cường; phương thức lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền các cấp có nhiều đổi mới. Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã tập trung cao cho công tác hoàn thiện thể chế; sớm hoàn thành việc xây dựng Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết số 58-NQ/TW của Bộ Chính trị, 8 chương trình trọng tâm, 3 kế hoạch hành động thực hiện khâu đột phá theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX; rà soát, sửa đổi, ban hành mới 9 cơ chế,

chính sách để thực hiện Nghị quyết số 58-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX. Đặc biệt, tỉnh đã chủ động phối hợp chặt chẽ với Bộ Kế hoạch và Đầu tư và các bộ, ngành Trung ương xây dựng, báo cáo Chính phủ, Ủy ban Thường vụ Quốc hội trình Quốc hội ban hành Nghị quyết số 37/2021/QH15 ngày 13/11/2021 về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển tỉnh Thanh Hóa.

Những kết quả mà tỉnh ta đạt được nêu trên là rất quan trọng, là tiền đề để Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân trong tỉnh thực hiện thành công các mục tiêu mà Nghị quyết số 58-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX đã xác định. Đóng góp vào những thành tích chung đó, có vai trò rất quan trọng, những đóng góp rất lớn của đội ngũ trí thức, của các hội thành viên thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Thanh Hóa.

Là lực lượng đông đảo trong xã hội, với trên 236 nghìn người, hoạt động trong hầu hết các ngành, lĩnh vực, các thành phần

KHOA HỌC THANH HÓA

kinh tế của tỉnh, đội ngũ trí thức tỉnh ta đang ngày càng khẳng định vai trò quan trọng trong đời sống xã hội của tỉnh. Trong những năm gần đây, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và tạo điều kiện của các cấp ủy đảng, chính quyền; nhiều chủ trương, cơ chế, chính sách trọng dụng, đãi ngộ, tôn vinh, động viên, khen thưởng trí thức được ban hành và triển khai thực hiện kịp thời; đội ngũ trí thức đã phát huy tinh thần khởi nghiệp sáng tạo, tích cực truyền bá tri thức, nâng cao trình độ dân trí, đào tạo nguồn nhân lực và bồi dưỡng nhân tài; nghiên cứu, ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ vào sản xuất và đời sống, góp phần tăng năng suất lao động, nâng cao thu nhập cho người dân, đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị của tỉnh.

Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh và các hội thành viên tiếp tục có những bước tiến mới trong đổi mới nội dung, phương thức hoạt động; đa dạng các hình thức thu hút, tập hợp trí thức tham gia hoạt động khoa học - công nghệ;

đồng thời, đã bám sát thực tiễn cuộc sống, đẩy mạnh nghiên cứu, ứng dụng, chuyển giao tiến bộ khoa học - công nghệ; đẩy mạnh các hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội đối với các chương trình, đề án quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội, phát triển ngành, lĩnh vực. Chủ động phối hợp với các ban, ngành chức năng tham mưu cho Ban Thường vụ Tỉnh ủy, UBND tỉnh ban hành Quy chế tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại trực tiếp giữa Lãnh đạo tỉnh với đội ngũ trí thức; Quy chế tôn vinh trí thức Khoa học công nghệ tiêu biểu tỉnh Thanh Hóa... và đã phối hợp tổ chức thành công Hội nghị tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại giữa Lãnh đạo tỉnh với đội ngũ trí thức năm 2022 vào ngày 28/10/2022 vừa qua. Những hoạt động thiết thực của Liên hiệp hội tiếp tục khẳng định vai trò của một tổ chức chính trị - xã hội trong việc tập hợp, đoàn kết rộng rãi đội ngũ trí thức, trực tiếp góp phần vào sự phát triển của tỉnh nhà.

Trong bối cảnh thế giới đang ngày càng biến đổi và đứng trước nhiều thách

thức, đặc biệt là sự phát triển của công nghệ thông tin, internet, Cuộc cách mạng chuyển đổi công nghệ số và trí tuệ nhân tạo, đòi hỏi đội ngũ trí thức phải tiếp tục phát huy vai trò lực lượng tiên phong, nòng cốt trong công cuộc đổi mới, xây dựng và phát triển đất nước. Đại hội XIII của Đảng đặc biệt quan tâm đến xây dựng đội ngũ trí thức và thu hút nhân tài, Nghị quyết Đại hội chỉ rõ: “Xây dựng đội ngũ trí thức ngày càng lớn mạnh, có chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong tình hình mới. Có cơ chế phát huy dân chủ, tự do sáng tạo và đề cao đạo đức, trách nhiệm trong nghiên cứu khoa học. Ưu tiên đầu tư phát triển hạ tầng, môi trường làm việc, nghiên cứu, đổi mới sáng tạo của trí thức. Trọng dụng, đãi ngộ thỏa đáng đối với nhân tài, các nhà khoa học và công nghệ Việt Nam có trình độ chuyên môn cao ở trong nước và nước ngoài, nhất là các nhà khoa học đầu ngành, nhà khoa học có khả năng chủ trì các nhiệm vụ khoa học và công nghệ đặc biệt quan trọng. Thật sự tôn trọng, tạo điều kiện nâng cao hiệu quả hoạt động tư vấn, phản

biện của chuyên gia, đội ngũ trí thức”⁽³⁾.

Cùng với những yêu cầu ngày càng cao đặt ra đối với đội ngũ trí thức cả nước, đội ngũ trí thức tỉnh ta cũng đang đứng trước nhiều thời cơ, vận hội, đan xen khó khăn, thách thức để góp phần cùng với cả tỉnh thực hiện thành công khát vọng thịnh vượng “phấn đấu đến năm 2025, Thanh Hóa trong nhóm các tỉnh dẫn đầu cả nước, trở thành một cực tăng trưởng ở phía Bắc của Tổ quốc và đến năm 2030 trở thành tỉnh công nghiệp theo hướng hiện đại, người dân có mức sống cao hơn bình quân cả nước”⁽⁴⁾ và mục tiêu “Xây dựng đội ngũ trí thức ngày càng lớn mạnh; phát huy vai trò của đội ngũ trí thức trong nghiên cứu khoa học, tham gia tư vấn, phản biện, giám định xã hội, đóng góp trí tuệ, công sức vào sự phát triển của tỉnh”⁽⁵⁾.

Để thực hiện thành công mục tiêu lớn lao đó, với vai trò và trách nhiệm của mình; trong thời gian tới, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, các hội thành viên và đội ngũ

trí thức tỉnh nhà cần hướng hoạt động của mình vào một số nội dung trọng tâm sau:

Thứ nhất, đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng giúp đội ngũ trí thức nhận thức sâu sắc trách nhiệm của mình đối với sự phát triển của quê hương, đất nước, phát huy tính sáng tạo, tinh thần hợp tác trong hoạt động khoa học và công nghệ; quan tâm tới việc bồi dưỡng chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp của người trí thức, đặc biệt là trí thức trẻ. Trong đó, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh cần làm tốt vai trò điều hòa, phối hợp giữa các hội thành viên, tạo môi trường hoạt động dân chủ, tôn trọng tự do sáng tạo trong nghiên cứu, trao đổi học thuật để người trí thức tự giác tham gia các hoạt động của hội, đóng góp thiết thực vào việc giải quyết những vấn đề đã và đang nảy sinh từ thực tiễn cuộc sống, những chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp mà Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp đã đề ra; đồng thời làm tốt việc bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các hội thành viên và đội ngũ cán bộ khoa học, công nghệ.

Thứ hai, bám sát các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và nhiệm vụ chính trị của tỉnh, nhất là các nội dung về xây dựng đội ngũ trí thức, phát triển khoa học công nghệ được nêu trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, phấn đấu sớm đạt được mục tiêu phát triển mạnh mẽ khoa học và công nghệ, làm cho khoa học và công nghệ thực sự là động lực quan trọng nhất để phát triển lực lượng sản xuất hiện đại, kinh tế tri thức, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế, bảo vệ môi trường, bảo đảm quốc phòng, an ninh. Tiếp tục quan tâm đến việc phát triển nguồn lực chất lượng cao, đặc biệt là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý giỏi, đội ngũ cán bộ khoa học, công nghệ, lao động lành nghề.

Thứ ba, bám sát các mục tiêu, định hướng lớn của tỉnh để định hướng hoạt động nghiên cứu khoa học, công nghệ; xây dựng các diễn đàn, tạo các sân

(3) (4) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t. I, tr. 167

(5) Văn kiện Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, Thanh Hóa 2020, tr 79, 133.

KHOA HỌC THANH HÓA

chơi khoa học, khuyến khích, động viên, cổ vũ, phát huy tinh thần dân chủ, tính năng động, sáng tạo, hoài bão của đội ngũ trí thức trong hoạt động nghiên cứu khoa học. Chú trọng vào việc nghiên cứu ứng dụng và chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, đổi mới thiết bị, bảo vệ môi trường, cung cấp thông tin thị trường, quản trị doanh nghiệp...; nâng cao chất lượng các giải thưởng, hội thi sáng tạo khoa học và công nghệ; phát hiện, tôn vinh các tập thể, cá nhân tiêu biểu trong hoạt động sáng tạo khoa học và công nghệ. Khuyến khích các hội thành viên, các nhà khoa học tham gia tích cực và có hiệu quả vào việc tư vấn, phản biện, giám định xã hội, góp phần nâng cao chất lượng các chương trình, đề án và những chính sách do Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh ban hành; đồng thời thể hiện trách nhiệm xã hội của đội ngũ trí thức tham gia đóng góp trí tuệ vào các chủ trương, chính sách và các đề án lớn, quan trọng của cấp ủy, chính quyền các cấp trên địa bàn tỉnh.

Thứ tư, tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Liên hiệp

hội và các hội thành viên, xây dựng tổ chức Hội vững mạnh để thực sự là chỗ dựa tin cậy của đội ngũ trí thức khoa học và kỹ thuật tỉnh nhà. Chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, trước hết là Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, Thường trực và người đứng đầu các hội thành viên và Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh - phải là những người có trách nhiệm, nhiệt tình, có uy tín, có năng lực tập hợp đoàn kết, quy tụ hội viên. Quan tâm làm tốt chức năng cầu nối giữa đội ngũ trí thức với các cấp ủy Đảng, chính quyền; vừa giúp các cấp ủy Đảng, chính quyền thực hiện công tác vận động trí thức, vừa thường xuyên phản ánh tâm tư, nguyện vọng của đội ngũ trí thức với Đảng và chính quyền. Thực hiện tốt nhiệm vụ vận động trí thức sát cánh cùng các đoàn thể khác không ngừng tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân, trên cơ sở liên minh chiến lược giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và tầng lớp trí thức.

Thứ năm, xây dựng đội ngũ trí thức là trách nhiệm chung của toàn xã hội, của cả hệ thống chính trị,

trong đó trách nhiệm của Đảng và Nhà nước giữ vai trò quyết định. Vì vậy, cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các ngành cần thường xuyên tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại trực tiếp với đội ngũ trí thức, vận dụng các hình thức linh hoạt, động viên, khuyến khích đội ngũ trí thức hăng say nghiên cứu, cống hiến trí tuệ trong công cuộc xây dựng quê hương, đất nước; đồng thời, lãnh đạo, chỉ đạo, giúp đỡ, tạo điều kiện để Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh và các hội thành viên phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của mình, đóng góp nhiều hơn nữa cho sự phát triển chung của tỉnh.

Trong không khí vui mừng, phấn khởi đón chào năm mới 2023 và mừng Xuân Quý Mão, xin gửi lời thăm hỏi chân tình, những tình cảm quý trọng và lời chúc mừng tốt đẹp nhất tới toàn thể đội ngũ trí thức tỉnh nhà. Chúc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, các hội thành viên và đội ngũ trí thức tỉnh nhà luôn mạnh khỏe, hạnh phúc, an khang, thịnh vượng.

Năm mới giành nhiều thắng lợi mới!

MỘT SỐ KẾT QUẢ NỔI BẬT TRONG HOẠT ĐỘNG CỦA LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT THANH HÓA NĂM 2022

TS. Nguyễn Văn Phát

Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch

Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa

Năm 2022, do tác động của đại dịch COVID-19, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh (Liên hiệp hội) phải điều chỉnh kế hoạch công tác nhiều lần và gặp rất nhiều khó khăn, nhất là trong những tháng đầu năm. Được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh và hướng dẫn của Hội đồng Trung ương Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam; sự cố gắng, nỗ lực, quyết tâm của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ và Cơ quan Thường trực, các đơn vị thành viên, Liên hiệp hội đã tranh thủ được những điều kiện thuận lợi và có những giải pháp tích cực

Tọa đàm khoa học "Nâng cao chất lượng hoạt động của Liên hiệp hội và các hội thành viên, nhân dịp kỷ niệm 28 năm thành lập Liên hiệp hội (28/10/1994 - 28/10/2022)"

trong tập hợp, hướng dẫn công tác sau:

cán bộ, hội viên vượt qua khó khăn, thách thức, cơ bản hoàn thành các nhiệm vụ đã đề ra, kết quả đạt được thể hiện cụ thể trên các mặt

Một là, cán bộ, hội viên của Liên hiệp hội đã nghiêm túc tham gia các hội nghị học tập, quán triệt và triển khai thực hiện theo quy định

KHOA HỌC THANH HÓA

(đối với đối tượng cán bộ chủ chốt và lớp cho cán bộ, hội viên). Thường trực Liên hiệp hội đã chỉ đạo xây dựng và từng bước triển khai thực hiện theo kế hoạch đối với Đề án “Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Liên hiệp hội trong tình hình mới”; Đề án “Nâng cao chất lượng tuyên truyền, phổ biến kiến thức KH&CN”; Kế hoạch “Tôn vinh trí thức tiêu biểu tỉnh Thanh Hóa năm 2022”. Liên hiệp hội đã phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tham mưu tốt nội dung làm việc giữa Thường trực Tỉnh ủy Thanh Hoá với Đảng đoàn Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam.

Hai là, Liên hiệp hội tiếp tục làm tốt công tác củng cố và phát triển tổ chức hội. Đến cuối tháng 10 năm 2022, Liên hiệp hội có 34 hội thành viên, 4 trung tâm khoa học công nghệ và Quỹ Hỗ trợ sáng tạo kỹ thuật trực thuộc; 5 đơn vị liên kết với gần 25.000 cán bộ, hội viên. Chủ động tích cực hướng dẫn các hội thành viên và làm việc trao đổi với các cơ quan bảo trợ thúc đẩy công tác chuẩn bị đại hội nhiệm kỳ đối với 7 hội trong năm 2022 theo kế hoạch. Tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động của

Văn phòng Liên hiệp hội và 2 ban (Ban Thông tin, Phổ biến kiến thức và Đối ngoại hợp tác quốc tế và Ban KH&CN, Tư vấn phản biện và Giám định xã hội).

Ba là, hoạt động thông tin và phổ biến kiến thức đã được đổi mới với nhiều hình thức như tuyên truyền trên Báo Thanh Hoá, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, trên trang thông tin điện tử và ấn phẩm Tập san Khoa học Thanh Hóa của Liên hiệp hội. Tập trung nâng cao chất lượng nội dung tuyên truyền phổ biến, chuyển giao kỹ thuật thông qua các lớp tập huấn, hội thảo; tuyên truyền kết quả hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội. Phối hợp với Câu lạc bộ Hàm Rồng tổ chức hội nghị thông tin chính trị - thời sự với nội dung “Tình hình trong nước và quốc tế - Chiến sự Nga và Ukraine” và chuyên đề “Bảo vệ chăm sóc sức khỏe”; phối hợp với Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Báo Thanh Hoá xây dựng và đăng tải các phóng sự, tin, bài tuyên truyền, phổ biến kiến thức KH&CN, chuyển giao những tiến bộ kỹ thuật mới vào sản xuất và đời sống, đặc biệt là tuyên truyền về những đóng góp của đội ngũ trí thức KH&CN đối với sự nghiệp phát triển

kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hoá; kỷ niệm ngày KH&CN Việt Nam 18/5; về Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên, nhi đồng, Giải thưởng Sáng tạo KH&CN Việt Nam, Hội thi Sáng tạo kỹ thuật; tuyên truyền về Hội thảo khoa học toàn quốc “Sáng tạo khoa học công nghệ thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội Việt Nam”; kỷ niệm ngày thành lập Liên hiệp hội (28/10/1994 - 28/10/2022); phối hợp với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Hội Khoa học Thủy lợi tổ chức Hội thảo “Tác động của biến đổi khí hậu đến hệ thống thủy lợi trên sông Mã và ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa”; phối hợp với Trường Đại học Hồng Đức, Viện Nông nghiệp Thanh Hóa tổ chức các cuộc hội thảo khoa học; tập huấn, chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật theo Chương trình phối hợp đã ký kết. Liên hiệp hội đã hỗ trợ các hội thành viên và trung tâm trực thuộc tổ chức các cuộc hội thảo, tập huấn, truyền thông về tiến bộ khoa học kỹ thuật cho hàng trăm lượt cán bộ, hội viên và nhân dân. Các hội thành viên đã có nhiều hoạt động tuyên truyền, phổ biến kiến thức tiêu biểu như: Hội Lâm nghiệp và các chi hội đã tổ

chức 76 lớp tập huấn, 2 hội thảo cho 6.251 lượt người tham gia về các lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên, quản lý và bảo vệ rừng, phòng chống cháy rừng, bảo tồn đa dạng sinh học; Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp đã tổ chức các lớp tập huấn chuyển giao các tiến bộ kỹ thuật mới trong sản xuất nông nghiệp, tổ chức các hội thảo đầu bờ trình diễn giống lúa mới chất lượng cao (TBR87 và Đông A2); Hội Quy hoạch và Phát triển đô thị tuyên truyền về Luật Xây dựng, Luật Quy hoạch, các văn bản về phát triển kinh tế đô thị; Hội Khoa học kỹ thuật huyện Hoằng Hoá phối hợp với phòng Nông nghiệp huyện và các xã tổ chức 18 lớp đào tạo phổ biến kiến thức về trồng trọt, chăn nuôi, phòng trừ dịch bệnh hại cây trồng, thâm canh lúa chất lượng cao cho gần 1.357 lượt hội viên; Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng tập trung tuyên truyền các nghị quyết, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng, phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức 10 lớp tập huấn cho 1.200 lượt người về quản lý chất lượng và an toàn thực phẩm trong sản xuất kinh doanh;

Hội Luật gia tỉnh và Hội Luật gia các huyện, thị xã, thành phố đã tổ chức hàng chục hội nghị tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho trên 20.000 lượt người.

Bốn là, Liên hiệp hội đã đề nghị và được Chủ tịch UBND tỉnh giao phản biện 10 nhiệm vụ trong năm 2022. Tập trung nâng cao chất lượng phản biện thông qua việc: tăng số lượng các cuộc khảo sát thực tế nhằm nâng cao tính thực tiễn trong công tác phản biện đối với các chương trình, đề án; duy trì tỷ lệ số lượng chuyên gia công tác tại các cơ quan trung ương trong hội đồng; tăng số lượng thành viên phản biện là các đồng chí nguyên lãnh đạo tỉnh, nguyên lãnh đạo sở, ngành trong hội đồng; tăng số lượng đại biểu là các nhà quản lý ngành cấp tỉnh, cấp huyện, các ban giúp việc của HĐND tỉnh tham gia các hội thảo về nội dung báo cáo phản biện; duy trì, thực hiện các bước quy trình chuẩn bị và lấy ý kiến xây dựng báo cáo phản biện. Nhờ các hoạt động trên mà chất lượng các báo cáo phản biện của Liên hiệp hội trong năm 2022 được Tỉnh uỷ, UBND tỉnh, các cơ quan soạn thảo chương trình, kế hoạch, đề án đánh giá cao. Bên cạnh

đó, tham dự các hoạt động do Liên hiệp hội tổ chức trong quá trình phản biện góp phần giúp các cơ quan được giao chủ trì xây dựng các chương trình, kế hoạch, đề án đã có nhận thức đầy đủ hơn về ý nghĩa và lợi ích của công tác phản biện; nâng cao được ý thức, trách nhiệm trong việc cung cấp đầy đủ hồ sơ tài liệu, chủ động và lắng nghe ý kiến của hội đồng phản biện, tiếp thu nội dung nêu trong báo cáo phản biện nghiêm túc hoàn chỉnh chương trình, kế hoạch, đề án được giao. Cơ bản các chương trình, kế hoạch, đề án sau khi tiếp thu, hoàn thiện theo nội dung báo cáo phản biện đều đã sớm được cấp có thẩm quyền thông qua và phê duyệt; có 3 chương trình, kế hoạch, đề án khi phản biện Liên hiệp hội đã kiến nghị và được UBND tỉnh thống nhất không ban hành. Hiện tại, Liên hiệp hội đang chuẩn bị phản biện Đề án “Chuyển đổi số của huyện Quảng Xương” do UBND huyện Quảng Xương đặt hàng. Các hội thành viên cũng đã tiến hành tư vấn về pháp luật, quy hoạch phát triển đô thị, hạ tầng công nghiệp; xây dựng nhiều hồ sơ sản phẩm OCOP; phản biện các báo cáo nghiên cứu khả thi các

KHOA HỌC THANH HÓA

dự án, báo cáo đánh giá tác động môi trường.

Năm là, Liên hiệp hội và các hội thành viên tiếp tục thực hiện 3 đề tài, dự án cấp bộ, cấp tỉnh. Liên hiệp hội đã chủ trì, phối hợp Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề: "Phát huy vai trò và đóng góp của đội ngũ trí thức KH&CN đối với sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hoá"; tham mưu cho UBND tỉnh phối hợp với Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Khoa học và Công nghệ tổ chức thành công Hội thảo khoa học toàn quốc "Sáng tạo KHCN thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội Việt Nam". Nhiều hội thành viên đã chủ động bám sát nhiệm vụ của ngành, tranh thủ được sự ủng hộ của cơ quan bảo trợ triển khai các hoạt động KH&CN, hội thảo chuyên đề, tập huấn, tiêu biểu như: Hội Khoa học Lịch sử đã chủ trì, phối hợp thực hiện các cuộc hội thảo khoa học có giá trị lịch sử, góp phần làm sáng rõ hơn nhiều sự kiện, nhân vật lịch sử, văn hóa; Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp với các mô hình xây dựng và chuyển giao ứng

dụng công nghệ cao trong nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu, sản phẩm OCOP; Hội Khoa học Thủy lợi phối hợp với Cơ quan Thường trực Liên hiệp hội, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổ chức thành hội thảo khoa học: "Phát triển bền vững thủy lợi, chủ động phòng, chống thiên tai, ứng phó có hiệu quả với biến đổi khí hậu, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng nông thôn mới trên địa bàn miền núi tỉnh Thanh Hóa"; Hội các ngành Sinh học, Hóa học phối hợp với Hội Bảo vệ môi trường và được sự hỗ trợ của Liên hiệp hội đã nghiên cứu đề xuất và được Thường trực Tỉnh ủy, Thường trực UBND tỉnh thống nhất giao Sở KH&CN chủ trì phối hợp với các sở, ngành có liên quan hướng dẫn xây dựng Dự án thử nghiệm "Đồng xử lý rác thải trong sản xuất xi măng". Hội Bảo vệ môi trường đề xuất và đã được UBND tỉnh giao nhiệm vụ thực hiện thí điểm Dự án "Phân loại và xử lý bãi rác Cồn Quán thành phố Thanh Hóa" tiền đề cho việc xử lý tất cả các bãi rác đã tồn tại nhiều năm trên địa bàn tỉnh.

Sáu là, Liên hiệp hội đã đón tiếp và làm việc với giảng viên trường Đại học Naresuan, Thái Lan để phối hợp nghiên cứu về nguồn lực phát triển cộng đồng vùng dân tộc thiểu số tại tỉnh Thanh Hóa; đón tiếp và làm việc với đoàn công tác của Giám đốc Tổ chức Bánh mỳ Thế giới (Bftw) tại Việt Nam đến thăm làm việc, kiểm tra tiến độ Dự án "Quản lý rừng ngập mặn dựa vào cộng đồng để tăng cường khả năng chống chọi với rủi ro, biến đổi khí hậu ở tỉnh Thanh Hoá, Việt Nam" do tổ chức Bánh mỳ Thế giới tài trợ.

Bảy là, Liên hiệp hội đã phối hợp với các sở, ban, ngành, huyện, thị xã, thành phố lựa chọn đề xuất để hội đồng xét chọn và đề nghị Chủ tịch UBND tỉnh tôn vinh 10 trí thức tiêu biểu nhất năm 2022 trong tổng số 88 trí thức KH&CN đủ điều kiện; giới thiệu, đề cử 1 cá nhân đề nghị Đoàn Chủ tịch Hội đồng Trung ương Liên hiệp Hội Việt Nam xét tặng danh hiệu Trí thức KH&CN tiêu biểu toàn quốc năm 2022. Tham mưu trình Chủ tịch UBND tỉnh khen thưởng cho 3 tác giả, nhóm tác giả đạt giải Hội thi Sáng tạo kỹ thuật toàn quốc năm 2021; khen

thường cho 2 chủ nhiệm công trình đạt Giải thưởng Sáng tạo KH&CN Việt Nam năm 2021; khen thưởng cho 2 nhóm tác giả đạt giải Cuộc thi Sáng tạo Thanh thiếu niên nhi đồng toàn quốc năm 2021. Năm 2022, Liên hiệp hội đã phối hợp với các sở, ngành, cơ quan có liên quan lựa chọn và gửi 9 công trình tham gia Giải thưởng Sáng tạo Khoa học và Công nghệ Việt Nam; tổ chức thành công Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng với 2 công trình đạt giải Nhất toàn quốc; lựa chọn 1 công trình KH&CN tiêu biểu báo cáo UBND tỉnh giới thiệu đưa vào Sách vàng Sáng tạo Việt Nam.

Tám là, Liên hiệp hội đã chủ động chuẩn bị nội dung và phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tham mưu tổ chức thành công Hội nghị tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại giữa lãnh đạo tỉnh với đội ngũ trí thức, qua đó đã đề xuất, kiến nghị với lãnh đạo tỉnh nhiều vấn đề đội ngũ trí thức thuộc lĩnh vực thủy lợi, thủy sản, lâm nghiệp, lịch sử, dân tộc; các vấn đề liên quan đến Liên hiệp hội và các hội thành viên. Đồng thời tổ chức nghiên cứu xây dựng báo cáo tham vấn 2 vấn đề lớn được Ban Thường vụ Tỉnh ủy giao. Nội dung chuẩn bị của Liên hiệp hội đã được Thường trực Tỉnh ủy đánh giá cao,

nhiều đề xuất kiến nghị của đội ngũ trí thức được ghi nhận, được lãnh đạo tỉnh chỉ đạo các ngành giải quyết; có đề xuất đã được UBND tỉnh triển khai giải quyết ngay sau Hội nghị.

Những kết quả đạt được năm 2022 là cơ sở và là tiền đề để Liên hiệp hội và các hội thành viên tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ công tác của những năm tới. Hy vọng rằng năm 2023 sẽ có những giải pháp tích cực tiếp tục nâng cao vị thế, vai trò của Liên hiệp hội thực hiện hoàn thành các mục tiêu Đại hội Liên hiệp hội lần thứ VI (nhiệm kỳ 2018 - 2023) đã đề ra./.

Liên hiệp hội tổ chức Hội thảo về những nội dung tham vấn của đội ngũ trí thức với lãnh đạo tỉnh, phục vụ cho Hội nghị tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn, đối thoại giữa đội ngũ trí thức với lãnh đạo tỉnh Thanh Hóa năm 2022

ẤN TƯỢNG CUỘC THI

Sáng tạo thanh thiếu niên, nhi đồng năm 2022

Nguyễn Đình Nhất
Trưởng Ban Phong trào,
Tỉnh đoàn Thanh Hóa

Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa (Liên hiệp hội), Tỉnh đoàn Thanh Hóa phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ, Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Thanh Hóa tổ chức Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên, nhi đồng tỉnh Thanh Hóa, lần thứ 18 năm 2022. Cuộc thi với mục đích nhằm khơi dậy tiềm năng và phát huy tư duy sáng tạo của thanh thiếu niên, nhi đồng trong tỉnh; đồng thời giúp các em trau dồi kiến thức, rèn luyện kỹ năng sáng tạo, xây dựng ước mơ trở thành nhà sáng chế trong tương lai.

*Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Nguyễn Hữu Độ;
Bí thư Trung ương Đoàn, Chủ tịch Hội đồng đội Trung ương
Nguyễn Phạm Duy Trang trao thưởng cho các thí sinh đoạt giải
Nhất Cuộc thi toàn quốc năm 2022*

Được phát động từ tháng 1 năm 2022, công tác tổ chức cũng như thể lệ Cuộc thi sáng tạo thanh, thiếu niên, nhi đồng tỉnh lần thứ 18 đã được tuyên truyền đến các cơ sở đoàn trong toàn tỉnh. Đối tượng dự thi là tất

cả thanh, thiếu niên và nhi đồng trong toàn tỉnh từ 6 đến 19 tuổi, khuyến khích các em nhỏ tuổi, các em ở vùng xa trung tâm thành phố tham gia. Do chịu ảnh hưởng nặng nề của đại dịch COVID-19 trong năm 2021 và hết quý I/2022 nên đã ảnh hưởng khá nhiều đến số lượng và chất lượng giải pháp, sản phẩm tham gia cuộc thi. Mặc dù vậy, Cuộc thi đã nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình của giáo viên, phụ huynh và các em học sinh. Tính đến ngày 15/8/2022, Ban Tổ chức Cuộc thi đã nhận tổng cộng 175 sản phẩm, giải pháp dự thi đến từ 27 huyện, thị xã, thành phố trong tỉnh ở 5 lĩnh vực gồm: đồ dùng dành cho học tập; phần mềm tin học; sản phẩm thân thiện với môi trường; dụng cụ sinh hoạt gia đình và đồ chơi trẻ em; các giải pháp kỹ thuật nhằm ứng phó với biến đổi khí hậu, bảo vệ môi trường, phát triển kinh tế. Ban Tổ chức Cuộc thi đã tổ chức chấm và lựa chọn được 18 mô hình tiêu biểu của thanh, thiếu niên, nhi đồng trao giải Cuộc thi cấp tỉnh và gửi tham dự Cuộc thi toàn quốc.

Tham dự Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên, nhi

Ban Tổ chức trao bằng khen cho tập thể cá nhân có thành tích xuất sắc trong việc tuyên truyền, phổ biến và tổ chức Cuộc thi năm 2022

đồng toàn quốc, Thanh Hóa đã xuất sắc có 2 đề tài đạt giải Nhất kèm huy chương Vàng Cuộc thi; Tỉnh đoàn và 1 cá nhân vinh dự được nhận Bằng khen về thành tích xuất sắc trong việc tuyên truyền, phổ biến và tổ chức Cuộc thi của Ban Chỉ đạo. 2 nhóm tác giả đạt giải Nhất kèm Huy chương Vàng Cuộc thi toàn quốc gồm: Nhóm tác giả Nguyễn Thùy Linh, Hà Nguyễn Gia Bảo, Nguyễn Hải Anh (Trường THPT Hoàng Hóa 4) và Trịnh Nguyên Thành (Trường THPT Lương Đắc Bằng) với Mô hình "Bè nổi hình lục giác trồng cây thủy sinh làm từ chai nhựa tái chế góp phần lọc nước ô nhiễm tại các con sông và tạo cảnh quan trong khu dân cư, đô thị"; Nhóm tác giả

Nguyễn Đức Minh, Hoàng Thu Trang, Vương Hoàng Toàn, Nguyễn Ngọc Khánh Huyền và Đỗ Thị Phương (Trường THPT Lương Đắc Bằng) với Mô hình "Chế tạo đồng phục học sinh tích hợp phao cứu sinh tự động góp phần giảm thiểu tai nạn đuối nước trong học sinh các cấp".

Kết quả Cuộc thi sáng tạo thanh, thiếu niên và nhi đồng tỉnh lần thứ 18 năm 2022 tiếp tục minh chứng "tuổi nhỏ song sức sáng tạo và niềm đam mê khoa học không nhỏ", đây là những kỷ niệm đẹp không thể quên của các em trong đời học sinh. Thành công bước đầu từ Cuộc thi sẽ là một điểm tựa khích lệ các em có thêm nhiều nghiên cứu khoa học, kỹ thuật và công nghệ trong tương lai./.

MỘT SỐ KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG TƯ VẤN, PHẢN BIỆN VÀ GIÁM ĐỊNH XÃ HỘI CỦA LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT THANH HÓA NĂM 2022

ThS. Phạm Kim Tân

Tổng Thư ký

Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa

Tập hợp đội ngũ trí thức khoa học và công nghệ tham gia tư vấn, phản biện và giám định xã hội nhằm tham mưu cho tỉnh có thêm căn cứ, cơ sở khoa học để xem xét quyết định các vấn đề quan trọng phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội là một trong những nhiệm vụ trọng tâm được Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa (Liên hiệp hội) xác định trong thời gian qua.

Để thể chế hóa chủ trương của Đảng và Nhà nước về hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội, ngày 30/01/2002, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành

Quyết định số 22/2002/QĐ-TTg về hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam. Sau thời gian thực hiện do còn có nhiều bất cập, theo đề nghị của các bộ, ban, ngành Trung ương và Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, ngày 14/02/2014, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 14/2014/QĐ-TTg về hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam. Sau khi có Quyết định số 14/2014/QĐ-TTg, với sự tích cực tham mưu của Liên hiệp hội và các sở,

ngành có liên quan, ngày 14/01/2016 UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 163/2016/QĐ-UBND quy định hoạt động tư vấn, phản biện, giám định xã hội của Liên hiệp hội theo Quyết định số 14/2014/QĐ-TTg ngày 14/02/2014 của Thủ tướng Chính phủ. Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để Liên hiệp hội thực hiện tốt nhiệm vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội.

Xác định hoạt động tư vấn, phản biện, giám định xã hội là một trong những nhiệm vụ quan trọng và khẳng định vị thế, vai trò của Liên hiệp hội; Đảng đoàn, Ban Thường vụ Liên hiệp hội thường xuyên quan

tâm chỉ đạo thực hiện công tác này. Trong đó, hoạt động tư vấn, phản biện, giám định xã hội của Liên hiệp hội phải thể hiện rõ tính độc lập, khách quan, được lập luận trên cơ sở khoa học, thực tiễn nhất định, phù hợp với xu hướng chung, lợi ích chung của cộng đồng, xã hội. Đây là một yếu tố rất quan trọng liên quan trực tiếp đến hiệu quả, giá trị của nội dung báo cáo phản biện. Trên cơ sở đó, các cán bộ khoa học của Liên hiệp hội, các hội thành viên đã tham gia các hoạt động tư vấn và hội đồng khoa học chuyên ngành, đóng góp tốt cho các chương trình, dự án của các bộ, ngành và địa phương.

Trong giai đoạn 2016 - 2020, Liên hiệp hội đã

đề xuất và được Chủ tịch UBND tỉnh giao nhiệm vụ thí điểm tư vấn, phản biện một số chương trình, quy hoạch, kế hoạch, đề án lớn của tỉnh (mỗi năm 5 nhiệm vụ). Qua hơn 5 năm triển khai thực hiện các nhiệm vụ tư vấn, phản biện, Liên hiệp hội đã xây dựng và tập hợp được đội ngũ, chuyên gia, nhà khoa học giàu kinh nghiệm, đủ sức thực hiện các nhiệm vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội trên mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội của tỉnh. Từ năm 2021 trở đi, căn cứ Chương trình công tác hằng năm của UBND tỉnh, Liên hiệp hội đã nghiên cứu lựa chọn, đề nghị và được Chủ tịch UBND tỉnh tin

tưởng giao phản biện 10 nhiệm vụ/năm.

Năm 2022, Chủ tịch UBND tỉnh đã giao Liên hiệp hội phản biện 10 nhiệm vụ, gồm: (1) Đề án phát triển Trường Đại học Hồng Đức đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2030; (2) Đề án nâng cao chất lượng đào tạo sự phạm gắn với nhu cầu tuyển dụng và đào tạo giáo viên do Trường Đại học Hồng Đức là cơ quan chủ trì xây dựng; (3) Chính sách hỗ trợ, khuyến khích doanh nghiệp đầu tư đổi mới công nghệ để nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm; giảm thiểu ô nhiễm môi trường trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá giai đoạn 2022 - 2025 do Sở Công Thương là cơ quan chủ trì xây dựng; (4) Cơ chế, chính sách khuyến khích đầu tư và hỗ trợ hoạt động trong khu công nghệ thông tin tỉnh Thanh Hoá, giai đoạn 2022 - 2025; (5) Đề án phát triển khu công nghệ thông tin tập trung tỉnh Thanh Hoá; (6) Đề án phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động hệ thống thông tin cơ sở trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá, giai đoạn 2022 - 2030 do Sở Thông tin và Truyền thông là cơ quan chủ trì xây dựng; (7) Đề án bảo tồn tiếng nói, chữ viết, trang phục, nghề

Liên hiệp hội tổ chức Hội thảo phản biện Đề án về phát triển nông nghiệp hữu cơ tỉnh Thanh Hóa, giai đoạn 2022 - 2030

KHOA HỌC THANH HÓA

truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số tỉnh Thanh Hoá do Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch là cơ quan chủ trì xây dựng; (8) Kế hoạch xây dựng hạ tầng công nghệ thông tin trong các cơ quan quản lý và cơ sở giáo dục đáp ứng điều kiện thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018 và triển khai các nền tảng, ứng dụng, học liệu dùng chung trong toàn ngành giáo dục do Sở Giáo dục và Đào tạo là cơ quan chủ trì xây dựng; (9) Kế hoạch phát triển ngành nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, thông minh để hình thành các vùng chuyên canh sản xuất nông nghiệp hàng hoá quy mô lớn, chất lượng cao; hình thành và phát triển các chuỗi giá trị từ sản xuất, chế biến đến tiêu thụ; (10) Đề án phát triển nông nghiệp hữu cơ tỉnh Thanh Hóa, giai đoạn 2022 - 2030 do Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn là cơ quan chủ trì xây dựng.

Năm 2022, Liên hiệp hội đã tập trung nâng cao chất lượng phản biện thông qua các hoạt động: tăng số lượng các cuộc khảo sát thực tế nhằm nâng cao tính thực tiễn trong công tác phản biện đối với các chương trình, đề án; duy trì tỷ lệ số

lượng chuyên gia công tác tại các cơ quan trung ương trong hội đồng; tăng số lượng thành viên phản biện là các đồng chí nguyên lãnh đạo tỉnh, nguyên lãnh đạo sở, ngành trong hội đồng; tăng số lượng đại biểu là các nhà quản lý ngành cấp tỉnh, cấp huyện, các ban giúp việc của HĐND tỉnh tham gia các hội thảo về

công việc được Liên hiệp hội tổ chức trong quá trình phản biện mà các cơ quan được giao chủ trì xây dựng các chương trình, kế hoạch, đề án đã có nhận thức đầy đủ hơn về ý nghĩa và lợi ích của công tác phản biện; nâng cao được ý thức, trách nhiệm trong việc cung cấp hồ sơ tài liệu ngày càng đầy đủ hơn, chủ động và lắng

Liên hiệp hội tổ chức Phản biện Đề án phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động hệ thống thông tin cơ sở trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2022 - 2030

nội dung báo cáo phản biện; duy trì, thực hiện các bước quy trình chuẩn bị và lấy ý kiến xây dựng báo cáo phản biện. Nhờ các hoạt động trên mà chất lượng các báo cáo phản biện của Liên hiệp hội trong năm 2022 được Tỉnh uỷ, UBND tỉnh, các cơ quan soạn thảo chương trình, kế hoạch, đề án đánh giá cao. Nhờ tham dự các

nghe ý kiến của hội đồng phản biện, tiếp thu nội dung nêu trong báo cáo phản biện nghiêm túc hoàn chỉnh chương trình, kế hoạch, đề án được giao. Cơ bản chương trình, kế hoạch, đề án sau khi tiếp thu, hoàn theo nội dung báo cáo phản biện đều đã sớm được cấp có thẩm quyền thông qua và phê duyệt; có 3 chương trình, kế

hoạch, đề án sau khi phản biện Liên hiệp hội đã kiến nghị và được UBND tỉnh thống nhất không ban hành.

Các hội thành viên và các đơn vị trực thuộc đã tiến hành tư vấn qui hoạch, dự án đầu tư, tư vấn và hỗ trợ pháp lý. Tiêu biểu như: Hội Luật gia đã tư vấn pháp luật 2.092 vụ việc cho hàng ngàn lượt người, giúp nhân dân giải quyết những vấn đề có liên quan đến pháp luật; Hội Quy hoạch và Phát triển đô thị tư vấn 20 đề án, dự án quy hoạch chung, chi tiết xây dựng đô thị, dự án đầu tư hạ tầng kỹ thuật các cụm công nghiệp và khu đô thị mới; Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp tư vấn cho cán bộ, hội viên và người dân xây dựng nhiều hồ sơ sản phẩm OCOP; Hội Khoa học Thủy lợi tham gia phản biện về các giải pháp nâng cao an toàn đập, hồ chứa nước trên địa bàn tỉnh, phản biện báo cáo nghiên cứu khả thi dự án "tăng cường khả năng tiêu thoát lũ vùng bắc Thanh Hoá"; Hội Bảo vệ môi trường tham gia thẩm định, phản biện 150 báo cáo đánh giá tác động môi trường do Sở Tài nguyên và Môi trường, Ban Quản lý Khu kinh tế Nghi Sơn và các khu công nghiệp tổ chức...

Ngoài ra, Liên hiệp hội còn tham gia phản biện xã hội vào một số dự thảo văn bản có tính quy pháp luật, các Nghị quyết của HĐND tỉnh và Đề án của UBND tỉnh do Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Thanh Hoá tổ chức; cử các chuyên gia của Liên hiệp hội, các Hội thành viên tham gia nhiều hội đồng khoa học tư vấn, phản biện chuyên ngành cấp tỉnh.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội còn một số tồn tại, hạn chế, đó là: (1) Nhận thức của một số ban, ngành, địa phương về hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội chưa được đầy đủ, chưa thấy rõ vai trò của hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội, ngại việc phản biện độc lập nên việc cung cấp thông tin, tài liệu cho Liên hiệp hội chưa kịp thời, gây ảnh hưởng đến chất lượng tư vấn, phản biện và giám định xã hội; (2) Chưa thực hiện được các nhiệm vụ về giám định xã hội; (3) Sự phối hợp của các cấp, các ngành còn thiếu chặt chẽ, chưa đảm bảo qui trình phản biện; (4) Nhân lực cán bộ quản lý, chuyên trách đối với công tác tư vấn, phản

biện và giám định xã hội của Liên hiệp hội còn kiêm nhiệm nên tính chủ động chưa cao; năng lực trong công tác tư vấn, phản biện và giám định xã hội còn hạn chế...

Để hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp hội đạt hiệu quả trong thời gian tới, cần tập trung vào các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm chủ yếu sau:

Một là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến các văn bản quy định hiện hành của Nhà nước về hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội, làm cho các cấp, các ngành, tổ chức, cá nhân có liên quan hiểu và thống nhất cao về mục đích, hiệu quả, sự cần thiết phải tư vấn, phản biện và giám định xã hội đối với các chương trình, dự án, quy hoạch, chính sách có ảnh hưởng lớn trước khi trình cấp có thẩm quyền quyết định.

Hai là, hoàn thành phản biện với chất lượng cao nhất đối với các nhiệm vụ được Chủ tịch UBND tỉnh giao thực hiện trong năm 2023.

Ba là, tập hợp, xây dựng hệ thống mạng lưới chuyên gia tư vấn, phản biện và giám định xã hội trong và ngoài tỉnh, đảm bảo đủ năng

KHOA HỌC THANH HÓA

lực để thực hiện tốt nhiệm vụ, đặc biệt là các chuyên gia đầu ngành có trình độ chuyên môn cao, uy tín về khoa học và có nhiều kinh nghiệm trong tư vấn, phản biện và giám định xã hội.

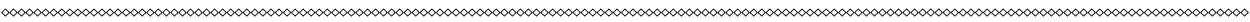
Bốn là, kiện toàn Ban Tư vấn, Phản biện và Giám định xã hội của Liên hiệp hội; có kế hoạch đào tạo chuyên sâu cán bộ làm công tác tư vấn, phản biện và giám định xã hội; tăng cường kỹ năng tư vấn, phản biện và giám định xã hội và vận động chính sách cho đội ngũ chuyên gia thông qua các buổi tập huấn, hội

thảo chuyên đề, các cuộc hội thảo khoa học, diễn đàn trí thức,...

Năm là, nâng cao tính chủ động của Liên hiệp hội và đội ngũ trí thức trong việc đề xuất các nhiệm vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội đối với các chương trình, quy hoạch, kế hoạch, dự án lớn về phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh; nâng cao năng lực thực hiện các nhiệm vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội; tạo mối liên kết, phối hợp chặt chẽ giữa Liên hiệp hội với các sở, ban, ngành, đơn vị, địa

phương để đẩy mạnh hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội.

Sáu là, tổ chức biên soạn và phổ biến các tài liệu hướng dẫn nghiệp vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội, xây dựng sổ tay tư vấn, phản biện và giám định xã hội, tổ chức thường xuyên các khóa tập huấn nghiệp vụ nhằm cung cấp kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm về công tác tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp hội và các hội thành viên để ngày càng trở nên chuyên nghiệp, hiệu quả, thiết thực hơn./.

Nghiên cứu công nghệ sản xuất...

(Xem tiếp trang 31)

Hiệu quả kinh tế - kỹ thuật - xã hội:

- Hiệu quả kinh tế: Công nghệ dán tiết kiệm được 1/3 thời gian so với công nghệ khâu tay, giảm được 2/3 nhân công lao động, chi phí sản xuất cho một sản phẩm bằng 63,2% so với công nghệ cũ. Với công suất và khả năng xuất khẩu của nhà máy là 100.000 sản phẩm bóng đá khâu tay mỗi năm

cho thấy công nghệ dán tiết kiệm được hơn 9 tỷ đồng trong năm đầu (hiệu suất dự kiến đạt 90%) và hơn 48 tỷ đồng trong 5 năm (hiệu suất dự kiến đạt 95%).

- Hiệu quả kỹ thuật: Doanh nghiệp làm chủ hoàn toàn công nghệ sản xuất bóng từ công nghệ dán; thay thế được loại nguyên liệu phù hợp, giảm chi phí nhân công, giá thành nhưng vẫn đảm bảo tiêu chuẩn đối với

vỏ bóng; công nghệ liên kết bằng phương pháp dán hạn chế tối đa độ ngấm nước cho sản phẩm.

- Hiệu quả xã hội: Không chỉ nâng cao lợi ích cho doanh nghiệp mà còn ứng dụng tự động hóa vào sản xuất, nâng cao năng suất sản phẩm, giải phóng công việc thủ công vất vả cho người lao động. Năng suất sản phẩm tăng giúp cải thiện thu nhập của người lao động.

HỘI GIỐNG CÂY TRỒNG VÀ VẬT TƯ NÔNG NGHIỆP THANH HÓA:

20 NĂM XÂY DỰNG, PHÁT TRIỂN VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO - MÔ HÌNH TỔ CHỨC, CÁN BỘ VÀ HOẠT ĐỘNG KH&CN

KS. Nguyễn Xuân Sang

Chủ tịch

Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp Thanh Hóa

Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp Thanh Hóa (tiền thân là Hội Giống cây nông nghiệp) được thành lập theo Quyết định số 3410/QĐ-UB ngày 17/10/2002 của Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa. Hội là tổ chức xã hội nghề nghiệp - nơi tập hợp đoàn kết các đơn vị và cá nhân hoạt động trong các lĩnh vực: nghiên cứu, giảng dạy, quản lý; tư vấn, chuyển giao khoa học công nghệ (KH&CN); sản xuất, kinh doanh giống cây trồng và vật tư nông nghiệp... cùng chung mục đích cống hiến cho sự nghiệp nông nghiệp, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Hội là thành viên của: Hội Giống cây trồng Việt

Nam, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, Hiệp hội doanh nghiệp tỉnh Thanh Hoá và một số tổ chức phi chính phủ, như: Spark Centre của Hà Lan, Trung tâm Phát triển Sáng tạo Xanh (GreenID), Liên minh năng lượng bền vững Việt Nam (VSEA)...

Hội có Văn phòng Tỉnh Hội; Ban KH&CN, tư vấn phản biện; Ban Thông tin, đối ngoại; Trung tâm Tư vấn chuyển giao KH&CN nông nghiệp và phát triển nông thôn và 5 chi hội, gồm: Công ty Giống cây trồng Thanh Hoá; Trung tâm nghiên cứu khảo nghiệm và dịch vụ cây trồng Thọ Xuân thuộc Viện Nông nghiệp Thanh Hoá; Công ty Công nghiệp nông nghiệp Tiến Nông; Trường Đại học Hồng Đức

và Chi nhánh Bắc Trung Bộ thuộc Thai Binh Seed và 5 đơn vị liên kết, gồm: Công ty Công nghệ Tân Thanh Phương, Công ty Nông nghiệp Công nghệ cao Thiên trường 36, Công ty Thương mại dịch vụ CCV Group, Công ty TNHH Tư vấn, ĐTPT nông nghiệp Vinaco và Công ty CP Thương mại Phát triển Châu Anh. Hội hiện có 303 hội viên chính thức; trong đó có: 1 phó giáo sư, 17 tiến sĩ, 38 thạc sĩ, 185 kỹ sư; số còn lại là cao đẳng, trung cấp.

Trong 20 năm xây dựng và phát triển, được sự chỉ đạo, tạo điều kiện của các cấp, các ngành và sự phối hợp của các đơn vị liên quan; trong đó có: Hội Giống cây trồng Việt Nam; Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Liên

KHOA HỌC THANH HÓA

hiệp hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, Hiệp hội doanh nghiệp tỉnh...; đặc biệt là sự nhiệt huyết, trí tuệ, đoàn kết, cống hiến của cán bộ, hội viên nên Hội đã có nhiều đổi mới, tiến bộ cả về hình thức tổ chức, phương thức, nội dung hoạt động tốt, đạt hiệu quả cao; trong đó nổi bật là nghiên cứu khoa học; tư vấn phản biện; chuyển giao, ứng dụng khoa học kỹ thuật và công nghệ mới vào sản xuất, đời sống. Nhiều tập thể, hội viên đã được ươm tạo, trưởng thành, có nhiều cống hiến, được khen thưởng, tôn vinh... đã và đang là những nhân tố điển hình tiên tiến cùng đội ngũ trí thức KH&CN góp phần tích cực, hiệu quả vào sự nghiệp phát triển nông nghiệp, nông thôn và kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa.

Đáng chú ý, nhiệm kỳ 2017 - 2022, mặc dù có nhiều khó khăn, trở ngại do nguyên nhân chủ quan và khách quan gây ra; nhất là đại dịch COVID-19, nhưng nhờ có sự thống nhất, phấn đấu không ngừng; hoạt động có kế hoạch, nội dung cụ thể, phù hợp nên Hội đã đạt nhiều kết quả tốt đẹp, nổi bật là trong các hoạt động, như:

Công tác tư vấn, phản biện, hình thành các nhiệm vụ KH&CN, ươm mầm sáng tạo từ cơ sở với sự chỉ đạo, hướng dẫn, hỗ trợ đặc lực của Hội cho các chi hội, đơn vị trực thuộc đã tạo ra nhiều ý tưởng khoa học; xây dựng và thực hiện tốt các mô hình, dự án, đề tài KH&CN; kết nối với các doanh nghiệp tạo ra nhiều sản phẩm được thương mại hóa theo chuỗi

giá trị giữa nghiên cứu - ứng dụng KH&CN, sản xuất và thị trường, mang lại những hiệu quả cao; đặc biệt đã tư vấn được 26 ý tưởng phát triển thành các nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở, cấp tỉnh, cấp bộ; ươm mầm, phát triển KH&CN đạt kết quả tốt ở 4 chi hội và 2 đơn vị liên kết; trong đó có 1 chi hội là tổ chức KH&CN; 3 chi hội doanh nghiệp và 2 đơn vị liên kết là doanh nghiệp KH&CN tạo ra nhiều sản phẩm đạt các tiêu chuẩn; trong đó có các sản phẩm OCOP với thị trường rộng mở và có giá trị cao.

Cán bộ Hội đã trực tiếp tư vấn xây dựng thành công nhiều dự án, mô hình trên địa bàn, như: Tổng Thư ký Vũ Văn Chiến tại: Hợp tác xã sản xuất rau quả của Hội phụ nữ xã Hoàng Thắng, huyện Hoàng Hóa; Hợp tác xã mật ong Hường Hoa xã Thạch Hưng, huyện Thạch Thành; Hợp tác xã Dược liệu xã Lương Sơn, huyện Thường Xuân; Công ty Nông nghiệp Công nghệ cao Thiên Trường 36...

Nhiều cán bộ của Hội và các chi hội được mời tham gia các hội đồng tư vấn, phản biện của tỉnh tại Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, Sở KH&CN, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Kế hoạch và Đầu tư... với trên 60 nhiệm

Hội tổ chức Hội thảo khoa học “Ươm mầm, xây dựng nhân tố điển hình tiên tiến góp phần phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa”

vụ KH&CN cấp tỉnh; các bài phản biện/nhận xét xác thực, khách quan và khoa học... là cơ sở cho đơn vị chủ trì hoàn thiện, khi trình duyệt đạt kết quả cao... Qua đó đã khẳng định thêm được thế mạnh, vai trò, trách nhiệm và uy tín của hội viên và tổ chức Hội.

Trong 5 năm qua, Hội đã lãnh đạo, lập được một số nhóm nghiên cứu, xây dựng mô hình, dự án đề tài KH&CN... Trên cơ sở đó, Hội tập hợp, chỉnh sửa, hoàn thiện, đề xuất và được các sở, ngành ủng hộ, hội đồng KH&CN các cấp chấm điểm cao, thống nhất trình Chủ tịch UBND tỉnh phê duyệt, hỗ trợ kinh phí, giao cho Hội chủ trì hoặc phối hợp triển khai, thực hiện. Một số mô hình, dự án nổi bật gần đây, như: Các mô hình, dự án thuộc Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới, như: “Xây dựng mô hình liên kết sản xuất và tiêu thụ rau quả theo tiêu chuẩn VietGap và tiêu chuẩn hữu cơ” tại xã Đông Tiến, huyện Đông Sơn; Dự án “Liên kết sản xuất và tiêu thụ dưa hấu và dưa lê vàng theo tiêu chuẩn VietGap ở xã Hoàng Thắng, huyện Hoàng Hoá...và hiện nay là Mô hình “Liên kết sản xuất mật Ong rừng ngập mặn đạt tiêu chuẩn OCOP ở xã Đa Lộc,

huyện Hậu Lộc” mà Hội đã thành lập Ban Quản lý dự án, giao cho ThS. Vũ Văn Chiến - Tổng Thư ký Hội làm Chủ nhiệm, đang triển khai các bước theo quy định.

Riêng đề tài “Nghiên cứu phân lập các chủng vi sinh vật chịu mặn, ứng dụng sản xuất chế phẩm vi sinh phục vụ cho sản xuất một số cây trồng chính tại các huyện ven biển Thanh Hóa thích ứng với biến đổi khí hậu” giao ThS. Nguyễn Thanh Bình - Hội viên làm Chủ nhiệm, đến nay đã được tỉnh hỗ trợ trên 530 triệu đồng để thực hiện nhiệm vụ những tháng cuối năm 2022. Tỉnh sẽ cấp kinh phí tiếp để thực hiện, kết thúc Đề tài vào năm 2024, báo cáo kết quả theo quy định.

Hội cử cán bộ tư vấn, tham gia và được làm chủ nhiệm một số dự án cấp bộ, ngành, Trung ương thực hiện từ năm 2020 đến năm 2023, ví dụ như: ThS. Vũ Văn Chiến - Tổng Thư ký Hội làm chủ nhiệm Dự án “Ứng dụng các tiến bộ khoa học và công nghệ trong sản xuất hoa lan Hồ Điệp, dưa chuột Baby, dưa Kim Hoàng hậu trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa” của Bộ KH&CN tại Công ty Nông nghiệp CNC Thiên Trường 36; TS. Tống Văn Giang - Trưởng Ban thông tin, đối ngoại làm chủ

nhiệm dự án Khuyến nông Quốc gia: “Xây dựng mô hình sản xuất rau có chứng nhận VietGAP tại một số tỉnh vùng Bắc Trung Bộ” ở Trường Đại học Hồng Đức.

Chi hội Trung tâm Nghiên cứu khảo nghiệm và dịch vụ cây trồng (Viện Nông nghiệp Thanh Hoá) chủ trì thực hiện rất nhiều đề tài KH&CN các cấp; trong đó nổi bật là các đề tài: “Sản xuất thử nghiệm giống lúa lai hai dòng mới tại Thanh Hóa”; “Tuyển chọn một số giống lúa Japonica chất lượng cao cho vùng thâm canh lúa năng suất, chất lượng, hiệu quả cao của tỉnh Thanh Hóa”; “Nghiên cứu hoàn thiện quy trình sản xuất Đông Trùng Hạ Thảo”; “Nghiên cứu chọn tạo và phát triển giống lúa Sao Vàng”; “Nghiên cứu hoàn thiện quy trình và phát triển khoai môn tím”; Đề tài KH&CN cấp Quốc gia “Khai thác phát triển nguồn gen cây dược liệu Lan gấm” cho kết quả cao, được ứng dụng và phát triển tốt.

Các chi hội là doanh nghiệp KH&CN đã trực tiếp nghiên cứu, ứng dụng nhiều đề tài KH&CN vào sản xuất kinh doanh, đạt hiệu quả cao; điển hình là: Chi hội Công ty CP Giống cây trồng Thanh Hoá với các đề tài: “Nghiên cứu khảo nghiệm, sản xuất

KHOA HỌC THANH HÓA

thử và công nhận chính thức giống lúa thuần chất lượng Lam Sơn 8”; “Nghiên cứu, sản xuất và xây dựng mô hình trồng đào phai kép tại Thanh Hóa”; “Nghiên cứu chọn tạo giống lúa thuần Thanh Hương ngắn ngày, năng suất, chất lượng tỉnh Thanh Hóa”... Chi hội Công ty CP công nông nghiệp Tiên Nông với các dự án, đề tài KH-CN như: Nghiên cứu hoàn thiện quy trình công nghệ sản xuất các loại phân bón NPK; phân bón hữu cơ vi sinh; phân bón hữu cơ khoáng; phân bón NPK - hữu cơ vi sinh; xây dựng các mô hình sử dụng phân bón mới cho một số loại cây trồng và rất nhiều những mô hình nông nghiệp công nghệ cao, tạo ra nhiều nông sản theo chuỗi giá trị được người sản xuất, sử dụng trong và ngoài tỉnh tin dùng.

Một số đơn vị là thành viên liên kết (Công ty Nông nghiệp Công nghệ cao Thiên trường 36; Công ty CP TM Phát triển Châu Anh, Hà Nội; Công ty CCV Group...) cũng đã nghiên cứu, ứng dụng, tạo ra nhiều sản phẩm có chất lượng, giá trị; trong đó có 3 sản phẩm đã được chứng nhận là sản phẩm OCOP xếp hạng 3 sao của tỉnh Thanh Hóa.

Đáng chú ý, thành viên liên kết của Hội là Công ty công nghệ Tân Thanh

Phương đã nghiên cứu, đạt giải cao trong Hội thi Sáng tạo kỹ thuật với sản phẩm “Phần mềm hệ sinh thái nông nghiệp làng nghề AGR GIS” được ứng dụng rộng rãi và rất hiệu quả trong quản lý và phát triển nông nghiệp, nông thôn; nhất là trong đại dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, khi thị trường truyền thông bị hạn chế.

Công tác tuyên truyền, tập huấn, chuyển giao KH-CN của Hội ngày càng phát triển; trong đó tập trung về giống, dinh dưỡng cây trồng, thuốc phòng trừ sâu bệnh sinh học; đặc biệt là về phương pháp, nội dung canh tác cải tiến theo quy trình quản lý cây trồng tổng hợp ICM, sản xuất rau quả an toàn theo tiêu chuẩn VietGAP, tiêu chuẩn hữu cơ đạt năng suất, chất lượng, tạo sản phẩm OCOP... tại một số xã, huyện trọng điểm của tỉnh; trong đó nổi bật là tại các hợp tác xã, doanh nghiệp ở các huyện: Đông Sơn, Hoằng Hóa, Cẩm Thủy, Thiệu Hóa, Thạch Thành... đã thành công tốt đẹp và đang được nhân rộng phát triển ở nhiều địa phương, cơ sở. Hội đã tổ chức 7 cuộc thăm quan, hội nghị đầu bờ và tập huấn mở rộng các mô hình cho trên 400 lượt người tham gia về sản xuất rau

hoa quả, mật ong theo tiêu chuẩn VietGAP, sản xuất lúa năng suất chất lượng cao, lúa đặc sản và một số nông sản theo tiêu chuẩn hữu cơ...; trong đó nổi bật là các hội thảo đầu bờ và tập huấn, như: “Ứng dụng KH&CN, xây dựng và phát triển mô hình nuôi ong mật theo tiêu chuẩn VietGAP đạt tiêu chuẩn OCOP”; “Mô hình liên kết sản xuất và tiêu thụ rau quả theo tiêu chuẩn VietGAP” tại các huyện: Thạch Thành, Đông Sơn, Cẩm Thủy, Hoằng Hóa... với nhiều sản phẩm cụ thể cho năng suất, chất lượng và giá trị cao, có thị trường tốt.

Hoạt động đối ngoại và công tác xã hội: Trong nhiệm kỳ 2017 - 2022, Hội là thành viên một số tổ chức phi chính phủ trong và ngoài nước có uy tín, như: Hiệp hội doanh nghiệp Thanh Hóa; Trung tâm Tia sáng (Spark Centre) của Hà Lan; Trung tâm Phát triển Sáng tạo Xanh (GreenID), Liên minh năng lượng bền vững Việt Nam (VSEA); Hội Giống cây trồng Việt Nam...; trong đó Chủ tịch Hội Nguyễn Xuân Sang được tham gia với trọng trách là Ủy viên Ban Thường vụ các hội: Hội Giống cây trồng Việt Nam, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, Hội Sinh vật

cảnh tỉnh, Hội hữu nghị Việt - Nga Thanh Hoá... với sự nhiệt tình, trách nhiệm; góp phần tích cực, hiệu quả vào phong trào chung và nâng cao vai trò, vị thế của Hội. Các chi hội và đơn vị thành viên luôn tích cực trong các hoạt động xã hội, từ thiện; nổi bật như: Công ty CNN Tiến Nông, Công ty Giống cây trồng Thanh Hoá, Chi nhánh Bắc Trung Bộ thuộc Thai Binh Seed... được cán bộ, nhân dân tin yêu.

Phong trào thi đua và kết quả nổi bật: Hội luôn tuyên truyền, khuyến khích và tạo điều kiện để hội viên tham gia các phong trào thi đua do tổ chức và chính quyền các cấp phát động; nhất là trong hoạt động KHCN, đã phát hiện, quan tâm ươm tạo, đưa vào kế hoạch để xây dựng mô hình, điển hình tiên tiến. Qua đó đã và đang phát huy được nội lực, khơi dậy tiềm năng thế mạnh của Hội, thực hiện tốt chức năng nhiệm vụ được giao. Kết quả, đã có nhiều tập thể, cá nhân đạt thành tích cao, được khen thưởng, tôn vinh; điển hình như: Văn phòng tỉnh Hội và các chi hội: Công ty CNN Tiến Nông; Công ty Giống cây trồng Thanh Hóa; Chi hội Trung tâm Nghiên cứu khảo nghiệm, dịch vụ cây trồng và thành viên liên kết là Công

ty Tân Thanh Phương... trong nghiên cứu, ứng dụng KHCN, tạo ra nhiều sản phẩm hàng hóa giá trị, sản phẩm OCOP, giải pháp hữu ích với thị trường rộng mở. Nhiều cán bộ, hội viên đã trở thành nhân tố điển hình được các cấp khen thưởng, tôn vinh, như: Ông Nguyễn Hồng Phong - Phó Chủ tịch Hội, Tổng Giám đốc Công ty CNN Tiến Nông, đại biểu HĐND tỉnh, Chủ tịch Hội Doanh nhân trẻ tỉnh và Phó Chủ tịch Hội Doanh nghiệp trẻ Việt Nam, được tôn vinh là “Doanh nhân tiêu biểu”; “Trí thức tiêu biểu”; “Nhà khoa học của Nhà nông; được tặng Huân chương Lao động hạng Ba... Ông Nguyễn Xuân Sang - Chủ tịch Hội được Tổng Liên đoàn LĐVN tặng Bằng Lao động Sáng tạo; là 1 trong 2 chủ tịch hội thành viên của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh được UBND tỉnh tặng Bằng khen tổng kết 5 năm phong trào thi đua yêu nước và Bằng khen năm 2019 - 2020; được Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh tặng danh hiệu “Trí thức KH&CN xuất sắc”; Hội Nông dân Việt Nam và các bộ, ngành Trung ương trao tặng Danh hiệu “Nhà khoa học của Nhà nông Việt Nam” lần thứ ba, năm 2020.

Trong nhiệm kỳ 2017 - 2022, Hội Giống cây trồng Việt Nam đã tặng Bằng khen cho tập thể Hội và 3 cán bộ Hội; trong đó Chủ tịch Hội được tặng Bằng khen vì đã hoàn thành xuất sắc trách nhiệm là Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Hội; Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam tặng Bằng khen cho Hội, 1 chi hội và 2 cá nhân; Liên hiệp hội tỉnh tặng Giấy khen cho 3 cá nhân; UBND tỉnh tặng Bằng khen cho tập thể Hội và 1 cá nhân. Về danh hiệu trí thức KHCN xuất sắc và Trí thức KHCN tiêu biểu, Hội đã có văn bản đề nghị; Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh đã đưa vào danh sách, gửi Hội đồng xét tặng trong năm 2022.

Hai mươi năm hình thành và phát triển, tuy thời gian không nhiều, nhưng Hội Giống cây trồng và Vật tư nông nghiệp Thanh Hoá đã hoạt động tích cực, hiệu quả; đặc biệt là việc đổi mới hình thức tổ chức cán bộ; hoạt động KHCN, phong trào ươm mầm, phát triển nhân tố, mô hình điển hình tiên tiến... đã khẳng định được vai trò, vị thế của tổ chức Hội nói riêng và đội ngũ trí thức KHCN nói chung, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh./.

& HỘI TIN HỌC THANH HÓA LÀN SÓNG CHUYỂN ĐỔI SỐ

PGS.TS. Phạm Thế Anh

*Phó Chủ tịch Hội Tin học Thanh Hóa,
Trưởng khoa Công nghệ thông tin - Truyền thông,
Trường Đại học Hồng Đức*

Trong những năm gần đây, cuộc Cách mạng công nghệ lần thứ 4 và làn sóng chuyển đổi số đã và đang diễn ra rất nhanh và mạnh mẽ trong mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội của đất nước. Trong đó, chuyển đổi số là xu thế phát triển tất yếu, diễn ra rất nhanh, trên phạm vi rất rộng. Chuyển đổi số sẽ thay đổi toàn diện cách thức hoạt động của tổ chức, doanh nghiệp, tăng hiệu quả hợp tác, tối ưu hóa quy trình, tối ưu hóa hiệu suất làm việc, tăng tính tương tác và mang lại nhiều giá trị cho khách hàng, đồng thời cũng đặt ra nhiều thách thức đối với các cấp, các ngành và địa phương.

Tại tỉnh Thanh Hóa trong những năm gần đây, chuyển đổi số đã và đang thay đổi mạnh mẽ vị thế, uy tín và

thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển của các lĩnh vực kinh tế - xã hội của tỉnh. Nghị quyết số 06-NQ/TU ngày 10/11/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hoá về chuyển đổi số tỉnh Thanh Hóa đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 đã nêu: “Chuyển đổi số là nhiệm vụ chiến lược, xuyên suốt, vừa cấp bách, vừa lâu dài; cần

phải có lộ trình, bước đi phù hợp, vững chắc, có trọng tâm, trọng điểm, gắn với thực hiện các quy hoạch, kế hoạch, mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, sản xuất kinh doanh, bảo đảm quốc phòng - an ninh, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị của tỉnh, của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp và mỗi

*Đại hội đại biểu Hội Tin học Thanh Hóa lần thứ V,
nhiệm kỳ 2022 - 2027*

người dân; đồng thời, phải tận dụng tối đa cơ hội, điều kiện thuận lợi để đi nhanh, đi trước, không để bị tụt hậu”.

Hội Tin học tỉnh Thanh Hóa là một tổ chức tự nguyện của những người làm công tác nghiên cứu, giảng dạy, quản lý, kinh doanh, phổ biến và ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) - truyền thông. Mục tiêu của Hội là tập hợp lực lượng, đội ngũ chuyên gia về CNTT để góp phần đẩy mạnh các hoạt động phát triển và ứng dụng công nghệ thông, đặc biệt là thúc đẩy phát triển mạnh mẽ chuyển đổi số một cách toàn diện, hiệu quả, phục vụ phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh nhà, góp phần thực hiện thành công nhiệm vụ chuyển đổi số của tỉnh Thanh Hóa ở nhiều lĩnh vực quan trọng.

Về Chính quyền số

Trong thời gian gần đây, phát triển hạ tầng và ứng dụng CNTT trên địa bàn tỉnh đã có bước phát triển mạnh mẽ.

Chi hội Sở Thông tin và Truyền thông đã tham gia tham mưu xây dựng các chương trình, dự án ứng dụng CNTT và chuyển đổi số trong khối các cơ quan nhà nước, như: Triển khai hiệu quả Hệ thống hội nghị truyền hình trực tuyến đã kết nối 600 điểm cầu từ Trung ương với điểm cầu của tỉnh,

27/27 UBND cấp huyện và 559/559 UBND cấp xã phục vụ công tác đạo, điều hành của Thủ tướng Chính phủ trong phòng chống COVID-19. 100% các sở, ban, ngành, UBND cấp huyện, UBND cấp xã hoàn toàn điều hành, xử lý công việc trên môi trường điện tử; 100% cán bộ công chức các sở, ban, ngành, UBND cấp huyện, UBND cấp xã hoàn toàn điều hành, xử lý công việc trên môi trường điện tử (trừ văn bản mật theo quy định); tỷ lệ văn bản được ký số đạt trên 99%; văn bản điện tử đã thay thế văn bản giấy. Đầu tư xây dựng, nâng cấp hạ tầng CNTT viễn thông đảm bảo đồng bộ, hiện đại, kết nối, liên thông giữa các cơ quan nhà nước; Cổng Dịch vụ công tỉnh, Hệ thống thông tin một cửa điện tử cấp tỉnh, cấp huyện và cấp xã; Hệ thống TD-Office tạo thành hệ thống đồng bộ.

Chi hội VNPT Thanh Hóa đã ký thỏa thuận hợp tác chuyển đổi số với 20 huyện, thị xã, thành phố và các sở, ngành, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh; phối hợp, tham gia cùng Sở Thông tin và Truyền thông tổ chức tập huấn nâng cao nhận thức về chuyển đổi số, hướng dẫn mô hình chuyển đổi số cấp huyện, cấp xã và hoạt động

tổ công nghệ số cộng đồng để nâng cao nhận thức về chuyển đổi số.

Triển khai các giải pháp thúc đẩy phát triển chính quyền số, như: Được UBND tỉnh giao và đã triển khai thí điểm hiệu quả chuyển đổi số tại 3 xã: Nga An (huyện Nga Sơn), Hà Sơn (huyện Hà Trung), Yên Thọ (huyện Như Thanh). Phối hợp với Công an tỉnh Thanh Hóa triển khai thành công hệ thống Cơ sở dữ liệu Quốc gia về dân cư. Triển khai hệ thống tổng đài 1022 để tiếp nhận, giải đáp, hỗ trợ người dân các thông tin liên quan đến phòng, chống dịch COVID-19. Triển khai Đề án 06 về “Phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030” trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa. Phối hợp với Văn phòng UBND tỉnh Thanh Hóa, các sở, ngành triển khai Hệ thống thông tin báo cáo tỉnh Thanh Hóa, giúp rút ngắn thời gian, nâng cao hiệu quả hoạt động của cơ quan hành chính Nhà nước. Tích cực tham gia vào các đợt diễn tập an toàn thông tin trên môi trường mạng, tham gia đội ứng cứu xử lý sự cố an toàn thông tin tỉnh. Triển

KHOA HỌC THANH HÓA

khai hệ thống truyền hình hội nghị đến 100% các xã, sẵn sàng triển khai đến cấp thôn... Gần đây, UBND tỉnh đã giao VNPT triển khai thí điểm Trung tâm điều hành thông minh IOC Thanh Hóa giám sát dữ liệu 9 chuyên ngành và lĩnh vực, bao gồm: kinh tế - xã hội, hoạt động của cơ quan chính quyền, tương tác và phục vụ người dân, y tế, giáo dục, nông nghiệp và phát triển nông thôn, tài nguyên và môi trường, an ninh trật tự, quản lý thông tin báo chí - mạng xã hội và truyền thông.

Về Kinh tế số

Về triển khai thực hiện hỗ trợ đưa hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn thương mại điện tử (TMĐT) theo Kế hoạch số 195/KH-UBND, Chi hội Sở Thông tin và Truyền thông tiếp tục là đầu mối theo dõi việc hỗ trợ đưa hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn TMĐT postmart.vn và voso.vn. Đồng thời, triển khai Quyết định số 350/QĐBTTT ngày 24/02/2022 của Bộ Thông tin và Truyền thông đến Bưu điện tỉnh, Chi nhánh Bưu chính Viettel Thanh Hóa; phối hợp với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, UBND cấp huyện để lựa chọn các sản phẩm nông nghiệp tiêu biểu của tỉnh, xây dựng trở thành sản phẩm

mũi nhọn để tổ chức truyền thông lan toả; thường xuyên đôn đốc doanh nghiệp thực hiện và phối hợp với UBND cấp huyện đưa các sản phẩm OCOP của tỉnh lên các sàn TMĐT; chủ trì, phối hợp với huyện Quan Hoá, Ngọc Lặc, Hà Trung, thị xã Bỉm Sơn, thành phố Sầm Sơn tổ chức tập huấn cho trên 900 cán bộ xã, thôn, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, tổ công nghệ số cộng đồng về việc việc hỗ trợ đưa hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn TMĐT.

Chi hội Tin học VNPT Thanh Hóa đã chủ động phối hợp với các sở, ngành thúc đẩy chuyển đổi số cho khối doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ. Cụ thể, Chi hội đã cung cấp hệ sinh thái gồm hạ tầng Internet cáp quang, hóa đơn điện tử, chữ ký số điện tử, dịch vụ kê khai bảo hiểm xã hội điện tử cho hơn 80% doanh nghiệp.

Về nền tảng thanh toán không dùng tiền mặt, Chi hội Tin học VNPT Thanh Hóa đã triển khai Ví điện tử và tài khoản Mobile Money cho hơn 200.000 người dùng để thanh toán cho các dịch vụ thiết yếu như điện, nước, học phí, y tế, dịch vụ viễn thông. Các chi hội cũng đã tích cực trong việc hỗ trợ các doanh nghiệp, hợp tác

xã, hộ kinh doanh triển khai các giải pháp để đạt tiêu chuẩn sản phẩm OCOP như tem chứng thực nguồn gốc xuất xứ hàng hóa, website quảng bá hàng hóa, sẵn sàng nâng cấp lên website thương mại điện tử.

Về Xã hội số

Trong lĩnh vực giáo dục:

Đã triển khai hệ sinh thái giáo dục thông minh vnEdu cho gần 2.000 trường học trên toàn tỉnh. Đến nay, giải pháp Mạng giáo dục Việt Nam vnEdu đã triển khai tại 1.166 trường học, chiếm trên 50% số trường học trong tỉnh với trên 400.000 tài khoản Sổ liên lạc điện tử kết nối “Gia đình - Nhà trường - Xã hội” đảm bảo cung cấp thông tin kịp thời, chính xác, tương tác cao, nâng cao chất lượng giáo dục trên toàn địa bàn.

Hợp tác với Trường Đại học Hồng Đức và các trường đại học, cao đẳng khác trên địa bàn tỉnh trong lĩnh vực tư vấn giải pháp CNTT, tiếp nhận sinh viên thực tập. Trên nền tảng đó, đã triển khai các dịch vụ, giải pháp như phần mềm kiểm định chất lượng giáo dục, hồ sơ số giáo dục, quản lý giáo án điện tử, điểm danh thông minh, học trực tuyến,... cung cấp dữ liệu cho IOC giáo dục nói riêng và IOC

tỉnh Thanh Hóa nói chung.

Ký kết thỏa thuận hợp tác với Sở Giáo dục và Đào tạo cung cấp các sản phẩm dịch vụ CNTT ứng dụng trong ngành giáo dục, triển khai định hệ sinh thái giáo dục định hướng đến năm 2025. Đến nay, đã ký thành công hợp đồng mạng xã hội học tập LMS trong toàn tỉnh, triển khai phần mềm kiểm định giáo dục đến các huyện Quan Sơn, Sầm Sơn, Bá Thước, Mường Lát, Hậu Lộc, Hoằng Hóa,...

Cung cấp công thông tin điện tử cho 500 trường học từ bậc mầm non đến THPT, giúp nhà trường có kênh thông tin chính thống, dễ dàng truyền thông đến các bậc phụ huynh và học sinh. Ủng hộ máy tính; miễn phí dữ liệu 4GB/ngày trong 3 tháng cho 1 triệu học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn thuộc hộ nghèo, cận nghèo trên toàn tỉnh; miễn 100% phí truy cập và sử dụng nền tảng giáo dục trực tuyến Viettel Study cho toàn bộ học sinh, sinh viên. Hỗ trợ các gói cước, hạ tầng công nghệ thông tin, tài trợ 100% phí đường truyền Internet cho các nhà trường, sở giáo dục, phòng giáo dục; tặng 50% lưu lượng data tất cả các gói cước để học sinh, sinh viên duy trì việc học online...

Trong lĩnh vực y tế:

Đã triển khai các giải pháp để chuyển đổi số ngành y tế, như: Phần mềm quản lý khám chữa bệnh VNPT HIS, giải pháp đơn thuốc điện tử, Hệ thống quản lý quầy thuốc VNPT Pharmacy liên thông công dược quốc gia, tạo lập hồ sơ sức khỏe điện tử cho người dân theo định hướng của UBND tỉnh và của ngành y tế. Hệ thống camera giám sát, hệ thống mạng Wifi, hệ thống kênh truyền tại khu cách ly trên địa bàn toàn tỉnh. Nền tảng tiêm chủng COVID-19 Quốc gia trên địa bàn toàn tỉnh (500 điểm tiêm chủng). Nền tảng khám chữa bệnh từ xa (Telehealth) cho các cơ sở khám chữa bệnh trên địa bàn toàn tỉnh. Phối hợp Sở Y tế Thanh Hóa triển khai Phần mềm quản lý nhà thuốc đến hơn 765 nhà thuốc kết nối với Cổng dược Quốc gia nhằm quản lý, kê đơn bán thuốc trong ngành y tế. Trao tặng 5 bộ thiết bị khám chữa bệnh từ xa cho 5 bệnh viện đa khoa các huyện Bá Thước, Thường Xuân, Mường Lát, Lang Chánh và Đông Sơn.

Công tác tham vấn, phản biện các đề án, chính sách về chuyển đổi số

Trong giai đoạn 2020 - 2022, Hội Tin học tỉnh đã tham gia ý kiến phản

biện cho hơn 20 đề án, dự án, chính sách của tỉnh về ứng dụng CNTT trong cải cách hành chính và thực hiện chuyển đổi số các cấp, hướng tới xây dựng thành phố thông minh trên 3 trụ cột chính: chính quyền số, xã hội số và kinh tế số. Đặc biệt, thực hiện Kế hoạch số 76-KH/TU ngày 9/6/2022 của Tỉnh ủy Thanh Hóa về tổ chức Hội nghị Tiếp xúc đội ngũ tri thức trên địa bàn tỉnh năm 2022, Chi hội Tin học Trường Đại học Hồng Đức đã được Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Thanh Hóa mời tham vấn nội dung “Những ý tưởng, định hướng lớn phục vụ xây dựng Đề án phát triển nhanh, đa dạng các loại hình dịch vụ, các sản phẩm dịch vụ chất lượng cao, giá trị gia tăng lớn; xây dựng trung tâm logistics cấp vùng hạng 1 tại Khu kinh tế Nghi Sơn”. Một số đề tài, dự án lớn có tham gia phản biện của Hội như: Đề án “Chuyển đổi số tỉnh Thanh Hóa giai đoạn 2021 - 2025, định hướng đến năm 2030”; Dự án “Ứng dụng công nghệ thông tin vào cải cách hành chính, phục vụ ngày càng tốt hơn nhu cầu chính đáng của nhân dân trên lĩnh vực an ninh, trật tự”; Đề án “Chính sách khuyến khích chuyển đổi số, phát triển nền kinh

KHOA HỌC THANH HÓA

tế số, xã hội số trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa”; tham gia ý kiến thẩm định Dự án "Mở rộng hệ thống giám sát phòng chống xâm nhập, lây nhiễm mã độc trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa"...

Hội cũng đã phối hợp với nhiều cơ quan tổ chức trong và ngoài tỉnh nhằm tổ chức các hoạt động đào tạo, phổ biến kiến thức về CNTT và lập trình, tập huấn kỹ năng số, công dân số cho hàng ngàn lượt người dùng ở các lĩnh vực khác nhau. Nhiều chi hội thành viên đã tham gia rất tích cực và hiệu quả vào công tác đào tạo nguồn nhân lực CNTT chất lượng cao phục vụ vai trò dẫn dắt và thúc đẩy quá trình chuyển đổi số toàn diện của tỉnh.

Để triển khai hiệu quả chuyển đổi số tỉnh Thanh Hóa theo các chủ trương, chính sách của Tỉnh ủy, UBND tỉnh; Hội Tin học tỉnh đề xuất với cơ quan có thẩm quyền một số nội dung sau đây:

Một là, chuyển đổi số là việc chưa có tiền lệ, nhận thức đúng là rất quan trọng và là việc khó. Quan trọng là quyết tâm, dám làm của Lãnh đạo, thay vì đặt câu hỏi “hết bao nhiêu tiền”, “tiền ở đâu”.

Hai là, để thay đổi thói quen từ cuộc sống trên môi trường thực sang cuộc sống trên môi trường số cần tuyên truyền, trang bị kỹ năng để người dân, doanh nghiệp tin tưởng và sống an toàn trên môi trường số.

Ba là, xem xét việc thay thế hình thức trả lương hưu, chế độ chính sách, các khoản trợ cấp an sinh bằng tiền mặt hiện nay sang hình thức trả qua ứng dụng số.

Bốn là, triển khai nền tảng tập trung, khuyến khích nhiều đơn vị tham gia trên nền tảng dùng chung đó, tránh tình trạng “trăm hoa đua nở” trong chuyển đổi số.

Năm là, nên tiếp cận chuyển đổi số từ những việc đơn giản nhất, dễ nhận thấy nhất đối với chính quyền, người dân và doanh nghiệp.

Sáu là, tuyên truyền thay đổi nhận thức để tiếp cận chuyển đổi số theo hướng đơn giản, cụ thể, dễ hiểu, dễ sử dụng; tránh dùng những thuật ngữ chuyên ngành, hàn lâm./.

Ý nghĩa biểu tượng của mèo trong các nền văn hóa

◆ Ở Nhật Bản, mèo cộc đuôi được xem là biểu tượng của triển vọng tốt đẹp và tương lai hứa hẹn, xuất hiện nhiều trong hội họa truyền thống của nước này.

◆ Tranh dân gian chàm biếm Việt Nam biến con mèo thành biểu tượng của ông quan tham lam, giống hệt như hình tượng con mèo được đút lót của phương Tây.

◆ Ở Ấn Độ, người ta tìm thấy tượng những con mèo khỏ hạnh biểu thị cho phúc lạc của thế giới động vật.

◆ Ở Trung Quốc cổ đại, mèo được thay bằng con thỏ, xem như một con vật báo điềm

lành và người ta bắt chước điệu bộ của nó trong các điệu múa và trong võ thuật.

◆ Người Ai Cập cổ đại tôn thờ nữ thần bastet dưới hình thức con mèo thánh thần, đó là vị thần ban phúc và bảo hộ cho con người. Rất nhiều tác phẩm nghệ thuật khắc họa con mèo thần ấy cầm dao cắt đầu rắn Apephis - Rồng của bóng tối. Ở đây, con mèo biểu tượng cho sức mạnh và sự khéo léo, giúp loài người chiến thắng những kẻ thù ẩn nấp.

◆ Ở châu Phi, mèo tượng trưng cho sự tài giỏi, có khả năng thấu thị, giống như những nhà tiên tri.

Trung Nguyên

NGHIÊN CỨU CÔNG NGHỆ SẢN XUẤT BÓNG ĐÁ TỪ CÔNG NGHỆ DÁN

Nhóm tác giả: KS. Nguyễn Trọng Thấu, CN. Nguyễn Trọng Tín,
KS. Nguyễn Mạnh Hùng, Nguyễn Trọng Thuận
Công ty CP dụng cụ thể thao Delta

Sử dụng chất liệu Foam EVA thay cho vải Polyeste (vải PE) và sử dụng công nghệ dán để liên kết các mắt phôi hình thành vỏ bóng thay thế cho việc khâu thủ công.

Tính mới:

- Sử dụng chất liệu Foam EVA - một loại chất liệu cao su xốp hoàn toàn thân thiện với môi trường, dễ sử dụng và quan trọng là tạo ra lớp vỏ quả bóng có độ đàn hồi cao, êm và chỉ trải qua một công đoạn liên kết.

- Thay đổi phương pháp liên kết, đó là sử dụng một loại keo tổng hợp để tạo các liên kết gồm: liên kết giữa cạnh và cạnh các mắt phôi; liên kết giữa bề mặt trong của mắt phôi với ruột bóng. Với hai liên kết này quả bóng được dán hoàn toàn, không cần phải thực hiện

các thao tác khâu như trước đây. Vỏ quả bóng đảm bảo chất lượng thẩm mỹ và giảm tuyệt đối độ ngấm nước.

- Ứng dụng tự động hóa công nghệ: Công nhân chỉ sắp xếp theo hoa văn và được dán sẵn theo quy tắc lắp ghép. Thiết bị máy sẽ sử dụng áp suất nén từ ruột bóng vào thành khuôn; nhiệt lượng giãn nở keo để tạo liên kết của các mắt phôi. Ước tính với giải pháp công nghệ này, năng suất công đoạn hình thành vỏ quả bóng được nâng lên 300%.

Khả năng áp dụng:

Giải pháp công nghệ này đã được áp dụng tại nhà máy sản xuất bóng đá xuất khẩu theo tiêu chuẩn FIFA. Sau quá trình ứng dụng, kết quả mang lại cho thấy:

- Khả năng ứng dụng được công nghệ này tương đối cao đối với các nhà máy sản xuất dụng cụ thể thao. Có khả năng chuyển giao được công nghệ.

- Công nghệ được phát triển từ công nghệ cũ nên tận dụng tối đa trang thiết bị máy móc của công nghệ mới.

Về khả năng triển khai: Nội dung công nghệ bao gồm đầy đủ quy trình, lược đồ chi tiết và sẵn sàng cho việc chuyển giao; các công đoạn trong quy trình công nghệ được cụ thể hóa đa dạng hình ảnh, mô tả chi tiết nên rất phù hợp cho việc đào tạo và hướng dẫn thực hiện; đã thử nghiệm thành công và được ứng dụng trong sản xuất quy mô nhỏ đến sản xuất đại trà.

(Xem tiếp trang 20)

Hoạt động của Hội Dược học tỉnh Thanh Hóa trong năm 2022

DSCKII. Bùi Hồng Thủy

Phó Chủ tịch, kiêm Tổng Thư ký

Hội Dược học tỉnh Thanh Hóa

Được sự quan tâm của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, đặc biệt là sự quan tâm và tạo điều kiện của lãnh đạo Sở Y tế trong việc phối hợp triển khai các hoạt động, Hội Dược học tỉnh Thanh Hóa đã đạt được những kết quả đáng khích lệ trong năm 2022. Hội đã có những hoạt động tích cực trong công tác vận động hội viên thực hiện tốt các nhiệm vụ chuyên môn về sản xuất, kinh doanh, phân phối, sử dụng thuốc hợp lý, an toàn, hiệu quả và thực hiện các quy chế, quy định trong lĩnh vực kinh doanh dược trên địa bàn toàn tỉnh.

Trong năm 2022, Hội Dược học tỉnh Thanh Hóa đã tham gia nghiên cứu và tổ chức thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Nhà nước, các cấp ủy đảng, chính quyền; tham gia một số diễn đàn khoa học công nghệ do Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh tổ chức. Tổ chức đào tạo, phổ biến kiến thức về pháp luật thuộc lĩnh vực dược; tham gia giảng dạy và bồi dưỡng các chương trình đào tạo cập nhật kiến thức chuyên môn về dược tại các trường đào tạo y, dược trong tỉnh. Hội đã phối hợp với Trường Đại học Dược Hà Nội tổ chức lớp

đào tạo, bồi dưỡng cho trên 100 cán bộ dược có trình độ đại học là những người trực tiếp tham gia công tác dược lâm sàng tại các cơ sở khám chữa bệnh trên địa bàn tỉnh. Phối hợp với Trường Cao đẳng Y tế Thanh Hóa tổ chức 2 lớp đào tạo cập nhật kiến thức chuyên môn về dược cho gần 200 dược sỹ đang hành nghề tại các nhà thuốc, quầy thuốc trên địa bàn thành phố Thanh Hóa và các địa phương lân cận. Trong tuần lễ truyền thông phòng, chống kháng thuốc từ ngày 18/11 đến 24/11/2022 do Tổ chức Y tế Thế giới phát động, Hội

Dược học tỉnh đã phối hợp với Sở Y tế tổ chức các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức về phòng, chống kháng thuốc tới các hội viên đang hành nghề dược tại các cơ sở kinh doanh dược trên địa bàn toàn tỉnh. Đối với các hội viên dược tại các bệnh viện, Hội thường xuyên thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt, cập nhật các quy định, các quy chế chuyên môn; triển khai các chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh tại đơn vị, tuân thủ hướng dẫn chẩn đoán và điều trị, hướng dẫn sử dụng kháng sinh, quy định về kê đơn thuốc, giám sát sử dụng kháng sinh, kiểm soát nhiễm khuẩn, giám sát kháng kháng sinh... Các hình thức truyền thông như: thông điệp truyền thanh, thông điệp truyền hình, phòng sự truyền hình về kháng sinh và kháng thuốc, tờ rơi, pano, áp phích cho tuần lễ truyền thông phòng, chống kháng thuốc tới nhân viên y tế và cộng đồng, các chương trình phối hợp đạt hiệu quả và chất lượng được đồng nghiệp, hội viên, nhân dân và các cấp chính quyền đánh giá cao.

Hiện tại, Hội có 10 chi hội trực thuộc với 305 hội viên. Trong năm vừa qua, các hội viên thuộc các chi hội được thường xuyên được phổ biến các văn bản pháp quy mới về dược, thông báo tác dụng có hại của thuốc và tích cực tham gia nghiên cứu khoa học cấp cơ sở, cấp ngành. Trong đợt xét thầy thuốc nhân dân, thầy thuốc ưu tú lần thứ 14 năm 2022, Hội có 3 hội viên được Hội đồng cấp tỉnh đề nghị Hội đồng cấp Nhà nước tặng Danh hiệu “Thầy thuốc ưu tú”, đó là DSCKII. Trịnh Lê Anh thuộc Chi hội dược Trung tâm Kiểm nghiệm; DSCKII. Lê Duy Nam và DSCKI. Lê Doãn Hồng thuộc Chi hội dược Bệnh viện Đa khoa tỉnh. Trong tháng 9 và tháng 10/2022,

Sở Y tế đã triển khai công tác kiểm tra dược tại các đơn vị trực thuộc, sau mỗi đợt kiểm tra đều có văn bản tổng kết yêu cầu các đơn vị được kiểm tra chấn chỉnh. Các dược sĩ khoa dược tiếp tục thực hiện tốt công tác cung ứng và sử dụng thuốc an toàn, hợp lý; tăng cường công tác quản lý sử dụng thuốc kiểm soát đặc biệt (thuốc gây nghiện; thuốc hướng tâm thần; thuốc dạng phối hợp có chứa dược chất gây nghiện; thuốc dạng phối hợp có chứa dược chất hướng tâm thần; thuốc dạng phối hợp có chứa tiền chất dùng làm thuốc; thuốc hạn chế sử dụng trong một số ngành, lĩnh vực; thuốc độc...) và thường xuyên kiểm tra quy chế sử dụng thuốc tại các khoa phòng.

KHOA HỌC THANH HÓA

Các hội viên tham gia Hội đồng cấp chứng chỉ hành nghề dược và Tổ thẩm định cơ sở kinh doanh thuốc của Sở Y tế, đã bảo vệ quyền lợi của hội viên trong hoạt động hành nghề; tham gia Hội đồng khoa học cấp ngành, cấp tỉnh, phản biện và xét duyệt đề cương, góp ý xây dựng dự án, nghiệm thu các đề tài nghiên cứu khoa học cấp ngành, cấp tỉnh về lĩnh vực Y dược và các đề tài có liên quan.

Năm 2023, Hội xác định các nhiệm vụ trọng tâm cần thực hiện, đó là:

Tiếp tục củng cố tổ chức và duy trì 10 chi hội trực thuộc; tăng cường phát triển hội viên, trong đó dự kiến thành lập Chi hội Nhà thuốc thành phố Thanh Hóa với gần 200 hội viên; chỉ đạo các chi hội hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích của Điều lệ hội; tập hợp các hội viên là các dược sĩ đại học đang làm trình dược viên, tạo điều kiện kết nạp vào Hội để họ có nơi sinh hoạt nghề nghiệp, sinh hoạt chuyên môn; khuyến khích, mở rộng và tạo điều kiện thuận lợi cho các chi hội trong tình giao lưu,

sinh hoạt khoa học, sinh hoạt chuyên đề chung.

Tổ chức các lớp cập nhật kiến thức chuyên môn về dược, đào tạo lại, cung cấp thông tin khoa học y dược, thông tin dược lâm sàng, thông tin thuốc mới, kinh nghiệm sử dụng thuốc và chia sẻ thông tin về quản lý hành nghề cho các hội viên. Thực hiện chức năng tham vấn và phản biện về lĩnh vực dược, phối hợp với ngành y tế trong việc giám định xã hội theo quy định của pháp luật khi được yêu cầu. Tham gia Hội đồng cấp Chứng chỉ hành nghề dược, bảo vệ quyền lợi chính đáng của hội viên.

Khuyến khích và động viên các dược sĩ tích cực trong công tác nghiên cứu khoa học y dược; chủ trì hay tham gia thực hiện nghiên cứu khoa học bằng các đề tài cụ thể tại đơn vị, góp phần thiết thực vào việc hoàn thành tốt nhiệm vụ chuyên môn xây dựng ngành dược Thanh Hóa vững mạnh, cùng với ngành y tế Thanh Hóa thực hiện nhiệm vụ chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân các dân tộc tỉnh nhà./.

NGẠN NGŨ THẾ GIỚI

về MÈO

VIỆT NAM:

Mèo mù vớ cá rán.

TRUNG QUỐC:

Mèo trắng, mèo khoang miễn là bắt được chuột.

ĐỨC:

Con mèo sẽ không bao giờ từ chối việc bắt chuột.

NA UY:

Biết được mèo qua việc bắt chuột. Biết người qua giao tiếp.

ÁO:

Hãy tránh xa những con mèo sống cùng hổ.

NIGERIA:

Mèo vùng không thể dạy được con.

PERU:

Áp bức kiểu mèo hơn công bằng kiểu chuột.

ANH:

Mèo đeo găng tay thì không bắt được chuột.

BULGARIA:

Mèo giỏi cũng có khi thua chuột.

Trung Nguyễn (St)

BẢO VỆ QUYỀN VÀ LỢI ÍCH HỢP PHÁP CỦA NGƯỜI TIÊU DÙNG

ThS. Nguyễn Văn Hùng

Chủ tịch

Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng tỉnh Thanh Hoá

Bảo vệ người tiêu dùng trong quá trình phát triển và hội nhập kinh tế là trách nhiệm của toàn xã hội. Việc bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng không chỉ mang lại lợi ích tiêu dùng mà còn thúc đẩy xây dựng môi trường kinh doanh lành mạnh của doanh nghiệp, cá nhân; tạo động lực quan trọng cho nền kinh tế phát triển ổn định. Trong những năm qua, công tác bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa đã có sự chuyển biến tích cực. Các cấp, các ngành của tỉnh đã và đang có những hành động thiết thực nhằm

bảo vệ ngày càng tốt hơn quyền lợi người tiêu dùng.

Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng tỉnh Thanh Hoá với tôn chỉ, mục đích là bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người tiêu

dùng khi bị xâm hại, bảo đảm uy tín cho các nhà sản xuất, kinh doanh, dịch vụ chân chính, sự công bằng cho người tiêu dùng khi mua hàng hóa hay sử dụng dịch vụ phải được nhận giá

KHOA HỌC THANH HÓA

trị tương ứng với đồng tiền mà họ bỏ ra.

Thời gian qua, mặc dù gặp không ít khó khăn do thiếu các nguồn lực, ảnh hưởng của đại dịch bệnh COVID-19, trong khi hoạt động của Hội là những người tự nguyện đã nghỉ hưu hoặc đang đương chức được các cơ quan cử tham gia kiêm nhiệm nhưng Hội đã nhận được sự quan tâm chỉ đạo của UBND tỉnh, Sở Công Thương, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ quyền lợi Người tiêu dùng Việt Nam và Phòng Bảo vệ Người tiêu dùng, Cục cạnh tranh (nay là Cục cạnh tranh và Bảo vệ người tiêu dùng), Bộ Công Thương và sự nỗ lực trách nhiệm của các hội viên nói chung, Ban Chấp hành Hội nói riêng nên hoạt động của Hội đã thu được những kết quả đáng kể trong công tác bảo vệ người tiêu dùng trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa.

Để triển khai Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng với các quy định quyền của người tiêu dùng, Ban Chấp hành Hội đã duy trì hoạt động thông tin, tuyên truyền với các cơ quan thông tin đại chúng địa phương, với các cơ quan báo chí, phát thanh

truyền hình và các cơ quan đoàn thể của tỉnh; trong đó, phối hợp với Cơ quan thường trực Ban chỉ đạo 389 tỉnh và Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh thực hiện chuyên mục “Chống buôn lậu, gian lận thương mại, hàng giả và bảo vệ người tiêu dùng” phát sóng vào 20h15 phút thứ 6 hàng tuần trên Đài truyền hình Thanh Hoá và trên mục trả lời ý kiến người nghe đài về các chiêu trò lừa bịp người tiêu dùng.

Tổ chức một số hoạt động thông tin tuyên truyền bằng cách viết bài cho báo, trả lời phỏng vấn, tham gia tuyên truyền trong ngày Quyền của người tiêu dùng Việt Nam và thế giới (15/3) và ngày Thế giới không hút thuốc lá (31/5), tháng Vệ sinh an toàn thực phẩm, về hàng thật, hàng giả, tiêu dùng thông thái... Đồng thời, Hội đã tổ chức được 6 điểm lắp hộp thư lấy ý kiến người tiêu dùng tại 5 trung tâm siêu thị lớn và tại trụ sở Văn phòng Hội để tiếp nhận thông tin tư vấn và giải quyết khiếu nại của người tiêu dùng.

Với trách nhiệm là thành viên của Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng Thanh Hóa, các chi hội, hội

viên các chi hội đã tập trung tuyên truyền đến người tiêu dùng quyền và nghĩa vụ của mình, tuyên truyền về tiêu dùng thông thái; phân biệt hàng thật, hàng giả, hàng đảm bảo chất lượng... Hội viên các chi hội của Hội đã tham gia cùng với cơ quan quản lý nhà nước trong việc thực thi các nhiệm vụ quản lý nhà nước của các cơ quan chức năng cụ thể là:

Chi hội Chi cục Tiêu chuẩn đo lường chất lượng hàng năm trực tiếp tham gia các đoàn kiểm tra do Chi cục tổ chức về chất lượng hàng hóa, đo lường tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh thuộc nhiệm vụ quản lý, phát hiện và xử lý các cơ sở vi phạm.

Chi hội Cục Quản lý thị trường đã tập trung tuyên truyền đến người tiêu dùng công tác đấu tranh phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả; Sở hữu trí tuệ; An toàn thực phẩm; Thương mại điện tử, tuyên truyền và tổ chức gian hàng thật giả tại các hội chợ, chợ, siêu thị; ngăn chặn, kiểm tra, xử lý việc không niêm yết giá, hoặc bán giá cao quá quy định. Hội viên của Hội, ở cấp tỉnh và cơ sở, đồng thời là các thành viên tham gia kiểm

tra, kiểm soát, cùng với các ngành, thành viên Ban Chỉ đạo 389 tỉnh kiểm tra hàng ngàn cơ sở, xử lý đối với các cơ sở vi phạm với số tiền đến hàng tỷ đồng.

Chi hội Chi cục An toàn, Vệ sinh thực phẩm đã trực tiếp tuyên truyền đến người tiêu dùng khi sử dụng thuốc chữa bệnh, ăn uống, dịch bệnh, cách phòng, chống những bệnh lây lan hoặc đề phòng muỗi, chó, mèo dại,... Hội viên trực tiếp tham gia với các đoàn kiểm tra ngành và liên ngành về vệ sinh an toàn thực phẩm của tỉnh hàng trăm cơ sở, và xử lý các cơ sở vi phạm.

Chi hội Chi cục quản lý chất lượng nông lâm thủy sản đã chủ động cùng với ngành nông nghiệp tuyên truyền đến các cơ sở sản xuất, kinh doanh hàng hóa thuộc lĩnh vực quản lý như: các trang trại trồng cây nông nghiệp sạch, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, thức ăn chăn nuôi, thức ăn thủy sản và giống cây trồng phải đảm bảo chất lượng, hàng năm tham gia hoặc phối hợp kiểm tra và xử lý nhiều vi phạm, xử lý hành chính hàng trăm triệu đồng.

Chi hội Công ty CP Dược - Vật tư y tế đã tập trung tuyên truyền đến các đơn

vị sản xuất, kinh doanh trong công ty về đảm bảo chất lượng hàng hóa, tham gia kiểm tra, giám sát các chi nhánh phân phối thuốc trong tỉnh; hướng dẫn người tiêu dùng về sử dụng thuốc an toàn hợp lý; cùng xây dựng công ty sản xuất kinh doanh đảm bảo chất lượng, an toàn, hiệu quả.

Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh với vai trò là thành viên của Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng đã có nhiều hoạt động thiết thực bảo vệ quyền lợi của người tiêu dùng như: tuyên truyền Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, nâng cao nhận thức cho cán bộ hội viên nữ về kiến thức, kỹ năng tiêu dùng và khả năng tự bảo vệ chính mình khi mua sắm, sử dụng hàng hóa. Chủ động giám sát các gian hàng sản phẩm, ý tưởng tiêu biểu trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp, thủ công mỹ nghệ của hội.

Hội Nông dân tỉnh Thanh Hóa đã thường xuyên quan tâm đến công tác bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, chỉ đạo các cấp hội tham gia mạnh mẽ đến công tác này; tuyên truyền mạnh mẽ Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, Chỉ thị 30-CT/TW của Ban Bí thư,

Quyết định 1997/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, các Kế hoạch triển khai của Tỉnh ủy, ủy ban nhân dân tỉnh và của các cơ quan đến hệ thống của Hội Nông dân trong tỉnh. Đẩy mạnh thực hiện các chương trình phối hợp để cung cấp các sản phẩm hàng hóa vật tư nông nghiệp đảm bảo chất lượng cho nông dân; quảng bá giới thiệu các sản phẩm nông nghiệp tiêu biểu của các vùng miền trong tỉnh, trong nước đến mọi người. Phối hợp với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc, Quản lý thị trường giám sát việc thực hiện pháp luật về quản lý sản xuất, kinh doanh, sử dụng phân bón thuốc bảo vệ thực vật ở các huyện, thị xã, thông qua đó góp phần ngăn chặn các hành vi sản xuất buôn bán vật tư nông nghiệp giả, kém chất lượng, không rõ nguồn gốc xuất xứ.

Thông qua hoạt động của Văn phòng tư vấn và giải quyết khiếu nại của Người tiêu dùng, Hội đã tuyên truyền, hướng dẫn cho người tiêu dùng hiểu rõ được những điều cơ bản của Luật Bảo vệ quyền lợi Người tiêu dùng, biết được quyền và trách nhiệm của mình đồng thời có thêm kiến thức và kỹ năng tiêu

KHOA HỌC THANH HÓA

dùng, biết cách phân biệt được hàng thật, hàng giả... Nhờ đó, người tiêu dùng có khả năng tự bảo vệ được cho mình.

Hàng năm, Hội đã cử các hội viên tham dự đầy đủ các lớp tập huấn, các cuộc hội thảo về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng nói chung và các chuyên đề như: Các kinh nghiệm giải quyết khiếu nại của người tiêu dùng, thực thi Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, hàng giả, thực trạng và giải pháp, cạnh tranh và người tiêu dùng, rau an toàn và rau hữu cơ đối với người tiêu dùng... do Vinastas và Cục cạnh tranh (nay là Cục cạnh tranh và Bảo vệ người tiêu dùng) tổ chức. Những thông tin quan trọng của các lớp tập huấn và của các cuộc hội thảo đã được các hội viên giới thiệu trên các báo, tạp chí và trang tin điện tử địa phương.

Như vậy, có thể nói, về công tác bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng trong thời gian qua, số vụ tư vấn, giải quyết khiếu nại không nhiều nhưng giải quyết đúng thẩm quyền và đi vào chiều sâu theo chức năng, nhiệm vụ pháp luật quy định. Các đơn thư khiếu nại được giải

Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng tỉnh tổ chức Hội nghị tổng kết hoạt động năm 2020 và triển khai nhiệm vụ năm 2021

quyết kịp thời, không có đơn thư khiếu nại tồn đọng, bảo vệ được quyền lợi của người tiêu dùng bị xâm hại, góp phần thực hiện công tác quản lý nhà nước về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng của tỉnh, tạo được lòng tin đối với người tiêu dùng.

Tuy nhiên, nhìn về tổng thể cho thấy các vụ việc khiếu nại của người tiêu dùng còn tỷ lệ nghịch với số lượng vụ vi phạm mà các cơ quan nhà nước (quản lý thị trường, y tế, khoa học công nghệ, nông nghiệp và phát triển nông thôn, công thương...) đã kiểm tra, xử lý và diễn biến thực tế trên thị trường. Đồng thời, qua thực tế tư vấn, giải quyết khiếu nại cho thấy, vẫn còn một số tổ chức, cá nhân kinh doanh chưa thực hiện

tốt việc giải quyết khiếu nại cho người tiêu dùng theo quy định pháp luật, còn né tránh, trì hoãn, kéo dài thời gian... gây thiệt hại cho người tiêu dùng cả về kinh tế, công sức và thời gian.

Một số nguyên nhân được đưa ra là: (1) Do người tiêu dùng vẫn chưa biết sử dụng hoặc sử dụng chưa tốt quyền của mình một cách có hiệu quả. Nhiều người chấp nhận thiệt thòi khi mua phải hàng "dởm" và tự rút ra bài học không bao giờ đến mua ở cửa hàng đó nữa. Tâm lý chung là sản phẩm không có giá trị lớn mà khiếu nại thì tốn thời gian, công sức và ngại đến các cơ quan để khiếu nại. (2) Người tiêu dùng không thể nhận biết những sản phẩm giả, kém chất lượng, không đảm

bảo an toàn thực phẩm... mà phải có sự hỗ trợ tích cực từ phía các cơ quan quản lý nhà nước về công tác bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng. Nhất là công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý những hành vi phạm đến quyền lợi người tiêu dùng vẫn còn tình trạng chưa nghiêm, chưa tương xứng với tình hình vi phạm trên thị trường. (3) Mạng lưới tổ chức bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng còn mỏng, ở các huyện, thị và cơ sở chưa có các chi hội bảo vệ Người tiêu dùng, cộng tác viên tuyên truyền trong lĩnh vực này; người tiêu dùng còn lúng túng chưa biết ai là người giải quyết những vấn đề vi phạm đến quyền lợi của họ.

Từ thực trạng nói trên, theo quy định của pháp luật về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, nhằm giúp người tiêu dùng thực hiện được 8 quyền của mình và thực hiện tốt các chủ đề: “Dịch vụ tài chính công bằng cho người tiêu dùng”, “Chống hàng giả bảo vệ thương hiệu và người tiêu dùng”; cần thiết phải thực hiện những giải pháp về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, cụ thể:

Một là, tổ chức tuyên truyền, phổ biến rộng rãi về

Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, có hiệu lực từ ngày 01/7/2011 và các văn bản pháp luật khác có liên quan đến các tổ chức, cá nhân sản xuất - kinh doanh, người tiêu dùng và các hội viên; nhất là tuyên truyền về 8 quyền của người tiêu dùng nhằm giúp họ biết các quyền của mình theo quy định của pháp luật để chủ động bảo vệ mình khi bị xâm hại.

Hai là, tăng cường thông tin cho người tiêu dùng những nhận biết về hàng giả, hàng kém chất lượng một cách thường xuyên, rộng rãi, có thể trưng bày hàng thật - hàng giả ở trung tâm chợ, siêu thị và ở các hội chợ, triển lãm thương mại của tỉnh hàng năm; ở các điểm thông tin tuyên truyền của các huyện, xã, phường, thị trấn trong tỉnh để người tiêu dùng biết, tránh những thiệt hại khi mua sắm, sử dụng hàng hóa.

Ba là, thường xuyên tổ chức các cuộc họp báo, cung cấp thông tin cho báo chí; tổ chức các cuộc hội thảo, tọa đàm, các cuộc gặp mặt đối thoại với người tiêu dùng, doanh nghiệp để trao đổi ý kiến về vấn đề cần quan tâm xung quanh quyền của người tiêu dùng

và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

Bốn là, tăng cường công tác giáo dục, giám sát các cơ sở sản xuất kinh doanh thực hiện pháp luật về đo lường, chất lượng, vệ sinh an toàn thực phẩm; kiểm tra, phát hiện, xử lý nghiêm theo quy định pháp luật đối với doanh nghiệp, cơ sở kinh doanh mua bán các mặt hàng Nhà nước cấm lưu thông, cấm dùng trong sản xuất nông nghiệp, thực phẩm (thuốc bảo vệ thực vật, tăng trưởng gia súc, bảo quản thực phẩm, rau quả...); quản lý giá cả, niêm yết giá cả, chất lượng các mặt hàng được phẩm, mỹ phẩm...

Năm là, tiếp tục củng cố và phát triển mạng lưới Hội để thực hiện công tác tư vấn, giải quyết khiếu nại, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người tiêu dùng khi bị xâm hại.

Sáu là, các cơ quan quản lý Nhà nước về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng cần có sự phối hợp chặt chẽ với Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ người tiêu dùng tỉnh Thanh Hoá và ngược lại để bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng. Có như vậy công tác bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng mới thiết thực và hiệu quả./.

Thủy lợi Thanh Hóa: 77 năm - một chặng đường

KS. Phạm Xuân Quý

*Phó Chủ tịch Thường trực kiêm Tổng thư ký
Hội Khoa học Thủy lợi Thanh Hóa*

Cách đây 77 năm, theo Tuyên cáo ngày 28/8/1945 của Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Bộ Giao thông công chính được thành lập, gồm các ngành giao thông, thủy lợi, bưu điện... do cụ Đào Trọng Kim làm Bộ trưởng. Ngày 21/8/2008, tại Quyết định số 1135/QĐ-TTg, Thủ tướng Chính phủ đã cho phép lấy ngày 28/8 hàng năm là ngày truyền thống của ngành thủy lợi Việt Nam.

Trải qua chặng đường hình thành và phát triển trong 77 năm qua, cùng với sự trưởng thành của ngành thủy lợi Việt Nam, ngành thủy lợi tỉnh Thanh Hóa đã có nhiều mốc son đáng nhớ,

những dấu ấn không thể nào quên, gắn liền với lịch sử phát triển của đất nước qua từng thời kỳ:

Từ 1945 - 1954: Công tác thủy lợi trên địa bàn tỉnh chủ yếu tập trung vào việc khắc phục hậu quả thiên tai, địch họa như: đắp đê ngăn lũ lụt; sửa chữa đập Bái Thượng, hệ thống kênh và công trình trên kênh nông giang sông Chu để phục vụ sản xuất, ổn định đời sống cho nhân dân hậu phương và tăng cường nguồn lực chi viện cho tiền tuyến, giúp cho công cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đi đến thắng lợi cuối cùng bằng chiến thắng Điện Biên Phủ lịch sử:

*“Chín năm làm một Điện Biên,
Nên vành hoa đỏ nên thiên sử vàng”.*

Từ 1955 - 1975: Với phương châm “Thủy lợi là biện pháp hàng đầu để phát triển sản xuất nông nghiệp” theo tinh thần Nghị quyết Trung ương V (Khóa III), Tỉnh ủy và UBND tỉnh đã chỉ đạo ngành thủy lợi cho tiếp tục củng cố hệ thống đê sông Chu, sông Mã; sửa chữa, phục hồi hư hỏng đập Bái Thượng, hệ thống nông giang sông Chu do chiến tranh để lại; xây dựng một số hồ đập ở miền núi như: hồ Đông Ngự, Xuân Lũng (Thạch Thành); hồ Duồng Cốc (Cẩm Thủy) đảm bảo nước tưới, nước sinh hoạt cho nhân dân, từng bước giải quyết nạn úng lụt nặng nề ở các huyện đồng bằng và ven biển. Đặc biệt là

công tác hoàn chỉnh thủy nông ở Thanh Hóa đã phát triển thành phong trào sôi nổi và rộng khắp, dẫn đầu phong trào hoàn chỉnh thủy nông trong cả nước.

Từ 1976 - 1985: Dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy và UBND tỉnh, ngoài việc tiếp tục khai thác hiệu quả các công trình đã có, ngành thủy lợi đã cho xây dựng nhiều công trình mới là các hệ thống tiêu Thống Nhất - Quảng Châu, sông Lý, sông Hoàng, Lạch Bạng, Tam Điệp; các hồ chứa nước Sông Mực, Yên Mỹ... Công tác hoàn chỉnh thủy nông vẫn tiếp tục được duy trì và phát triển; đồng thời cũng là tỉnh đi đầu trong phong trào giải phóng lòng sông.

Từ 1986 đến nay: Bước vào thời kỳ đổi mới, tiến hành công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế theo Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI, dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh, cán bộ và nhân dân toàn tỉnh đã khắc phục mọi khó khăn cản trở, đẩy mạnh sự nghiệp đổi mới trên tất cả các lĩnh vực, tạo ra thành quả bước đầu to lớn và cơ bản. Thủy lợi Thanh Hóa tiếp tục được củng cố và phát triển để nâng cao mức đảm bảo nhu cầu dùng nước cho nhân

dân và các ngành kinh tế, hạn chế thiệt hại thiên tai, cải thiện môi trường bị ô nhiễm, tiến tới xây dựng những công trình hiện đại ngăn sông nhằm chống lại nguy cơ, hiểm họa do biến đổi khí hậu gây ra, trong đó phải kể đến công trình hồ chứa nước Cửa Đạt, vừa là công trình thế kỷ của tỉnh, vừa là công trình đặc biệt quan trọng của quốc gia.

Với truyền thống lao động cần cù, thông minh và sáng tạo của người xứ Thanh, ngành thủy lợi tỉnh nhà đã và đang tiến hành những cách làm mới trong xây dựng và phát triển thủy lợi để cả nước học tập; đó là các phong trào hoàn chỉnh thủy nông, giải phóng lòng sông, kiên cố hóa kênh mương và tổ chức xây dựng công trình thủy lợi bằng các “Đại công trường thủ công”. Đồng thời, chúng ta đã nghiên cứu, ứng dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật, công nghệ trong xây dựng công trình thủy lợi (tràn ngang; tràn piano; đập bê tông đầm lăn; các loại cửa van...), đã xây dựng nên những công trình mang tính thời đại, chuẩn bị cơ sở vật chất cho đất nước chuyển qua thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Có thể nói trên chặng đường 77 năm qua, được sự quan tâm lãnh đạo của Trung ương, của Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh, công tác thủy lợi không ngừng phát triển, phục vụ đắc lực, hiệu quả cho phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa, được thể hiện trong các nội dung chủ yếu sau đây:

Một là, trong mọi thời kỳ phát triển, thủy lợi vẫn luôn giữ vững là biện pháp hàng đầu, không những trong phục vụ sản xuất nông nghiệp mà còn đối với tất cả các ngành kinh tế quốc dân của tỉnh.

Trước năm 1945, tỉnh Thanh Hóa mới chỉ có hệ thống công trình thủy lợi đập Bái Thượng và một số công trình tiêu thủy nông, tưới khoảng 50.000ha, đến nay, cả tỉnh đã xây dựng được 2524 công trình thủy lợi đầu mối: 610 hồ chứa nước lớn, nhỏ, 891 trạm bơm, 1023 đập dâng, hơn 1000km đê sông và đê biển, đã góp phần làm nên nền nông nghiệp bền vững và ổn định, phòng chống thiên tai, cấp nước sinh hoạt và công nghiệp, cải tạo môi trường sinh thái, góp phần thúc đẩy kinh tế tăng trưởng khá cao với GRDP đạt 8,85%, đứng thứ 5/63 tỉnh, thành cả nước.

KHOA HỌC THANH HÓA

Hai là, trong mọi giai đoạn xây dựng và phát triển thủy lợi, Thanh Hóa luôn là tỉnh đi đầu trong các phong trào thủy lợi, là điển hình để các tỉnh trong cả nước học tập.

Đó là các phong trào xây dựng công trình thủy lợi theo hình thức “Đại công trường thủ công” mà điển hình là các công trình tiêu úng Đông Sơn, sông Lý, sông Hoàng, Lạch Bạng, Tam Điệp, các hồ sông Mực, Yên Mỹ, Thung Bằng...; đã được báo cáo điển hình tại hội nghị toàn quốc về thủy lợi năm 1977. Thanh Hóa cũng là tỉnh có phong trào hoàn chỉnh thủy nông tốt dẫn đầu toàn miền Bắc, được Nhà nước tặng nhiều phần thưởng xứng đáng.

Ba là, lực lượng làm công tác Thủy lợi của tỉnh không ngừng lớn mạnh về tổ chức, trình độ chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, đóng góp tích cực cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Sau Cách mạng Tháng 8 năm 1945, lực lượng cán bộ làm thủy lợi của tỉnh chưa có đến 100 người, trong đó, duy nhất chỉ có ông Lê Đỗ Kỳ, là kỹ sư canh nông, được giao nhiệm vụ phụ trách công tác nông

giang của tỉnh. Ngày nay lực lượng cán bộ công nhân viên của ngành thủy lợi có trên 5.000 người, trong đó có trên 50 người có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ; hơn 1.000 người có trình độ đại học và cao đẳng chuyên ngành thủy lợi và một số ngành nghề có liên quan, số còn lại là trung cấp và công nhân kỹ thuật từ bậc 3 - 7/7, đã cung cấp nhiều cán bộ chủ chốt cho bộ máy lãnh đạo của Đảng và chính quyền các cấp.

Cống hiến của ngành thủy lợi đã được nhà nước ghi nhận với những phần thưởng cao quý cho tập thể và cá nhân trong ngành: 1 thư khen của Chủ tịch nước; 11 cờ thi đua của Chính phủ; 86 huân chương độc lập và huân chương lao động các loại; 950 huân, huy chương kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ; gần 50 bằng khen của Chính phủ; 80 bằng khen của UBND tỉnh; 90 bằng khen của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; 25 bằng lao động sáng tạo của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam; hơn 1.000 huy chương và kỷ niệm chương vì sự nghiệp thủy lợi Việt Nam. Và còn hàng chục huân, huy chương của nước Cộng hòa Dân chủ Nhân

dân Lào, cùng nhiều phần thưởng tinh thần và vật chất khác.

Chúng ta càng phần khởi tự hào bao nhiêu về những thành quả đã đạt được trong 77 năm qua, thì nỗi tiếc thương những người đã phải ngã xuống dưới làn bom đạn của kẻ thù trong những năm tháng chiến tranh, khi tham gia xây dựng các công trình thủy lợi, càng dâng tràn bấy nhiêu. Đặc biệt là 64 sinh viên Trường Sư phạm 7+3 và Trường Trung cấp Y Thanh Hóa, đã hy sinh khi đang làm nhiệm vụ đắp đê Hàm Rồng - Nam Ngạn vào lúc 9h10' sáng ngày 14/6/1972.

Hiện nay, Việt Nam nói chung và tỉnh Thanh Hóa nói riêng đang đứng trước thách thức vô cùng to lớn từ biến đổi khí hậu và nước biển dâng. Thiên tai, thời tiết cực đoan, hạn hán, xâm nhập mặn, lũ ống, lũ quét, sạt lở đất... diễn biến ngày càng phức tạp khó lường. Chỉ tính từ năm 2016 đến nay, toàn tỉnh đã chịu ảnh hưởng tới 123 trận thiên tai, làm 80 người chết, 24 người mất tích, 23 người bị thương, thiệt hại kinh tế khoảng 10.100 tỷ đồng. Đây là vấn đề đang đặt ra những bài toán cực kỳ nan giải cho ngành thủy lợi.

Hội Khoa học Thủy lợi Thanh Hóa, với gần 300 hội viên (trong đó khoảng 10% là cán bộ hưu trí) sắp bước sang tuổi 20 kể từ ngày thành lập (9/7/2003 - 9/7/2023), có thể nói là tinh hoa của hơn 5.000 cán bộ, công chức, viên chức và người lao động trong ngành thủy lợi của tỉnh. Hội đã tham mưu tích cực cho lãnh đạo tỉnh giải quyết những vấn đề lớn, khó khăn, phức tạp về công tác thủy lợi, đảm bảo an ninh nguồn nước và phòng chống thiên tai, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX và Nghị quyết 58-NQ/TW ngày 05/8/2020 của Bộ Chính trị về “Xây dựng phát triển tỉnh Thanh Hóa đến năm 2030, tầm nhìn đến 2045”, với những đề xuất cụ thể trong phương án quy hoạch tài nguyên nước, công trình thủy lợi và phòng chống thiên tai tích hợp trong Quy hoạch tỉnh giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã được Hội đồng thẩm định Nhà nước thông qua, đang trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, với những nội dung chủ yếu sau:

Một là, khẩn trương sửa chữa nâng cấp số đập, hồ chứa nước, công trình cấp

nước sinh hoạt tự chảy đã bị hư hỏng, xuống cấp nghiêm trọng, có nguy cơ bị mất an toàn; đẩy nhanh tiến độ xây dựng hoàn thành đưa vào khai thác sử dụng hệ thống thủy lợi đập ngăn mặn sông Lèn; hệ thống tiêu úng vùng III Nông Công giai đoạn 2; dự án an toàn đập WB8.

Hai là, ưu tiên đầu tư cho công trình thủy lợi, phòng chống thiên tai; đặc biệt là các công trình đập, hồ chứa nước kết hợp với phát triển lâm nghiệp bền vững, công trình lớn đa mục tiêu như: hồ Làng Giẻ trên sông Âm, hệ thống đập Cẩm Hoàng trên sông Mã, đập Chòm Mo trên sông Bưởi và các đập ngăn mặn cửa sông Lạch Trường, sông Mã, sông Yên và sông Bạng.

Ba là, cải tạo nâng cấp hệ thống kênh Bái Thượng để đảm bảo cấp nước cho Khu Kinh tế Nghi Sơn và xây dựng mới các công trình nước sạch ở khu vực miền núi, hệ thống cấp nước thô chuỗi đô thị dọc QL47, thành phố Thanh Hóa và vùng phụ cận.

Đầu tư nâng cấp hệ thống đê sông đê biển, trong đó tập trung các dự án trọng điểm, gồm: tu bổ nâng cấp đê tả, hữu sông Chu, sông Mã, sông Bạng, sông Lèn, sông Hoạt; tu bổ, nâng cấp

và xử lý các điểm xung yếu trên đê sông Cầu Chày...

Nhìn lại 77 năm - một chặng đường đã qua; ôn lại truyền thống, khơi dậy niềm tự hào về những thành tựu đạt được của ngành; tuyên truyền về những kết quả đạt được; đồng thời tri ân, ghi nhận những đóng góp của tập thể, cá nhân, trong đó có sự phấn đấu, cống hiến không ngừng nghỉ của các thế hệ cán bộ, công chức, viên chức và người lao động ngành thủy lợi. Hội Khoa học Thủy lợi Thanh Hóa sẽ tiếp tục đồng hành cùng với Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh trong công tác thủy lợi và phòng chống thiên tai - một công cuộc đấu tranh với thiên nhiên vô cùng khốc liệt không hề ngơi nghỉ, để thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại:

“...Việt Nam ta có hai tiếng Tổ quốc, ta cũng gọi Tổ quốc là đất nước. Có đất có nước mới thành Tổ quốc. Có đất lại có nước thì dân giàu nước mạnh. Nước cũng có thể làm lợi nhưng cũng có thể làm hại, nhiều nước quá thì úng lụt, ít nước quá thì hạn hán. Nhiệm vụ của chúng ta là làm cho đất với nước điều hòa với nhau, để nâng cao đời sống nhân dân, xây dựng chủ nghĩa xã hội.”./.

HIỆU QUẢ ĐIỀU TRỊ BỆNH HÔ HẤP PHỨC HỢP TRÊN LỢN THỊT CỦA THUỐC TYLOGENTA VÀ DOXY-FLOR

TS. Mai Danh Luân

Hội Chăn nuôi và Thú y Thanh Hóa

Việt Nam là một nước nằm trong vùng nhiệt đới gió mùa, thời tiết khí hậu phức tạp, nhất là nhiệt độ và độ ẩm thay đổi thất thường. Đây cũng là yếu tố tác động làm cho nguy cơ xảy ra dịch bệnh. Đặc biệt lợn là động vật lại có sức đề kháng kém, chịu tác động của các yếu tố ngoại cảnh bất lợi nên dẫn đến dễ mắc cảm với nhiều bệnh tật, trong đó có bệnh về đường hô hấp với nhiều nguyên nhân, gọi là bệnh đường hô hấp phức hợp. Bệnh không gây chết hàng loạt như nhiều bệnh khác nhưng bệnh xảy ra có ảnh hưởng rất lớn, làm

giảm đáng kể năng suất chất lượng và hiệu quả của ngành chăn nuôi lợn, bệnh cũng là nguyên nhân làm thứ phát nhiều bệnh khác. Việc đánh giá tình hình bệnh, xác định hiệu quả điều trị một số biện pháp phòng và phác đồ điều trị nhằm giảm thiệt hại trong chăn nuôi, nâng cao hiệu quả kinh tế trong sản xuất đóng vai trò quan trọng. Hiện nay, thị trường thuốc thú y ở Việt Nam rất đa dạng và phong phú nên việc xác định một số phác đồ điều trị bệnh đường hô hấp phức hợp có hiệu quả là vấn đề cần thiết và đang được người chăn nuôi rất quan

tâm. Xuất phát từ những vấn đề trên, chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài: “Đánh giá tình hình bệnh đường hô hấp phức hợp ở lợn thịt và so sánh hiệu quả điều trị của thuốc Tylogenta và Doxy-flor tại trang trại xã Thành Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa” với mục đích: Đánh giá tình hình bệnh đường hô hấp phức hợp trên đàn lợn tại trang trại chăn nuôi lợn xã Thành Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa; so sánh hiệu quả điều trị bệnh đường hô hấp phức hợp bằng hai loại thuốc Tylogenta và Doxy-flor. Nghiên cứu được thực hiện trên đàn lợn từ cai

sữa đến xuất thịt tại một số trang trại chăn nuôi xã Thành Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa trong năm 2021 với 3 nội dung sau:

Nội dung 1: Thực hiện phương pháp phi thực nghiệm (quan sát, theo dõi, ghi chép các triệu chứng lâm sàng của lợn mắc bệnh hô hấp phức hợp).

Nội dung 2: Theo dõi các triệu chứng lâm sàng như: ho, thở khó, sốt.

Nội dung 3: Thử nghiệm điều trị bệnh là chọn 60 lợn bị mắc bệnh đường hô hấp phức hợp giai đoạn từ cai sữa đến 60 ngày tuổi, có khối lượng đồng đều, điều kiện chăm sóc nuôi dưỡng như nhau. Chia thành 2 lô, mỗi lô 30 con: Lô 1 điều trị bằng Tylogenta, Lô 2 điều trị bằng Doxy-flor, các thuốc trợ sức bao gồm B.complex và Anagine là như nhau.

Kết quả nghiên cứu

- Kết quả điều tra đánh giá tình hình bệnh hô hấp phức hợp năm 2021 như sau: Trong các tháng 1, tháng 2, tháng 3, tháng 11 và tháng 12 do nhiệt độ thấp, không khí lạnh nên lợn mắc bệnh nhiều hơn tỷ lệ mắc bệnh từ 14,53% đến 24,02%. Các tháng 7, tháng 8 là các tháng nắng nóng,

nhiệt độ cao, ẩm độ không khí cao tạo điều kiện cho mầm bệnh phát triển, nên tỷ lệ mắc bệnh cũng cao, từ 13,27% đến 13,16%. Còn các tháng 4, tháng 5, tháng 6, tháng 9 và tháng 10 thời tiết ổn định hơn nên tỷ lệ mắc bệnh cũng thấp hơn, tỷ lệ mắc bệnh chỉ dao động từ 7,48% đến 13,46%.

Tỷ lệ tử vong của bệnh đường hô hấp phức hợp trong các tháng rất thấp dao động từ 6,25% đến 8,51%. Tỷ lệ tử vong cao nhất vào tháng 2 và thấp nhất vào tháng 6.

- Về tình hình bệnh đường hô hấp phức hợp theo giai đoạn tuổi: Lợn từ sau cai sữa đến 60 ngày tuổi có tỷ lệ mắc bệnh cao hơn so với lợn từ 61 ngày tuổi đến xuất thịt. Lợn ở giai đoạn sau cai sữa đến 60 ngày tuổi được theo dõi 199 con thì có 17 con bị bệnh, tỷ lệ bệnh là 8,54%, số con tử vong do bệnh là 1 con, tỷ lệ tử vong là 5,88%. Lợn từ 61 ngày tuổi đến xuất thịt: Theo dõi trên 210 con thì thấy số con bị bệnh là 48, chiếm tỷ lệ là 22,85%. Số con tử vong là 4, chiếm tỷ lệ là 8,30%.

- Về biểu hiện triệu chứng lâm sàng của lợn mắc bệnh đường hô hấp phức hợp: Qua quan sát 60

lợn mắc bệnh đường hô hấp phức hợp, chúng tôi thấy có những biểu hiện ngoài các triệu chứng như: Lợn kém ăn, mệt mỏi, ủ rũ, lông xù, da nhợt nhạt, mí mắt sưng, lợn còn có các triệu chứng điển hình của bệnh đường hô hấp phức hợp như lợn ho khan, ho từng tiếng hay kéo dài thành cơn. Ho chủ yếu vào lúc sáng sớm và về đêm hay sau khi vận động. Ngoài ra còn có một số con hắt hơi và kèm theo chảy nước mũi. Lợn thở nhanh, thở gấp và thở khó, nghe có tiếng khò khè ở cổ họng, khi bệnh nặng có biểu hiện thở thở bụng chiếm 100%. Số con sốt cao chiếm 73,33% và số con ngòì thở như chó ngòì là 68,33%.

Tóm lại, bệnh hô hấp phức hợp ở lợn có biểu hiện triệu chứng lâm sàng như sau: Ho, khó thở chán ăn hoặc bỏ ăn, chảy nước mắt nước mũi, thường thấy tím tái ở các vùng da mỏng.

- Về kết quả điều trị thử nghiệm bệnh đường hô hấp phức hợp ở lợn bằng thuốc Tylogenta và Doxy-flor:

Về tỷ lệ khỏi bệnh, tỷ lệ tử vong và tỷ lệ tái phát:

Điều trị đàn lợn mắc bệnh đường hô hấp phức hợp bằng thuốc Tylogenta cho tỷ lệ khỏi bệnh cao hơn so với

KHOA HỌC THANH HÓA

dùng thuốc Doxy-flor. Cụ thể là tỷ lệ khỏi bệnh khi điều trị bằng Tylogenta là 93,33%, điều trị bằng Doxy-flor là 90,00%.

Tỷ lệ tử vong và tỷ lệ tái phát của phát đồ điều trị bằng Tylogenta thấp hơn so với Doxy-flor. Cụ thể khi điều trị bằng Tylogenta không có lợn tử vong và tỷ lệ tái phát là 0% và 3,57% thấp hơn so với điều trị bằng Doxy-flor là tỷ lệ tử vong là 3,33% và tỷ lệ tái phát là 7,41%

Về thời gian, lượng thuốc và chi phí điều trị:

Thời gian điều trị khỏi trung bình/ca bệnh của thuốc Tylogenta là 3,93 ngày/con, của thuốc Doxy-flor là 4,10 ngày/con. Tuy thời gian điều trị trung bình của Lô 2 nhiều hơn của Lô 1, nhưng với $T_{tn}=0.58687 < T_{lt}=2.04523$ nên hai số trung bình sai khác nhau không có ý nghĩa thống kê.

Lượng thuốc kháng sinh sử dụng trung bình cho 1 ca bệnh điều trị bằng Tylogenta là 5,07 ml/con. Lượng thuốc kháng sinh sử dụng trung bình cho 1 ca bệnh điều trị bằng Doxy-flor là 5,44 ml/con. Với $T_{tn}=0.82961 < T_{lt}=2.04523$ thì hai số trung bình về lượng thuốc là không có ý nghĩa thống kê.

Với giá trên thị trường 1 lọ Tylogenta (100 ml) là 35.000 VNĐ, tương ứng với giá 350 VNĐ/ml; giá 1 lọ thuốc Doxy-flor (100ml) là 110.000 VNĐ, tương ứng với giá 1.100 VNĐ/ml thì chi phí kháng sinh trung bình cho 1 ca điều trị Lô 1 sử dụng thuốc Tylogenta là 1.775 VNĐ/ca. Chi phí trung bình cho 1 ca điều trị Lô 2 sử dụng thuốc Doxy-flor là: 5.984 VNĐ/ca. Sự sai khác này có ý nghĩa thống kê ($P<0,05$).

Kết luận

Tình hình bệnh đường hô hấp phức hợp tại trang trại lợn xã Thành Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa như sau:

- Tình hình bệnh hô hấp phức hợp ở đàn lợn nuôi tại trang trại trong năm 2020 xảy ra nhiều vào các tháng đầu năm và cuối năm, tháng 1 là 24,02%, tháng 12 là 22,85% và thấp nhất vào tháng 6 là 7,48%.

- Tỷ lệ lợn mắc bệnh đường hô hấp phức hợp từ tháng 4 năm 2021 cao nhất là 21,76% và thấp nhất là tháng 6 năm 2021 là 13,46%.

- Bệnh đường hô hấp phức hợp ở giai đoạn lợn từ 61 ngày tuổi đến xuất

thịt là 22,85% cao hơn giai đoạn lợn từ cai sữa đến 60 ngày tuổi chỉ là 8,54%.

- Triệu chứng điển hình của lợn bệnh hô hấp phức hợp là ho dai dẳng, khó thở là 100%, sốt cao là 73,33% và thờ ngời chỉ là 68,33%.

Dùng kháng sinh Tylogenta hay kháng sinh Doxy-flor để điều trị bệnh hô hấp phức hợp cho lợn đều có tỷ lệ khỏi bệnh tương đương nhau, chi phí điều trị của thuốc Doxy-flor cao hơn thuốc Tylogenta, cụ thể như sau:

- Thời gian điều trị bằng Tylogenta có tỷ lệ khỏi là 93,33%, tỷ lệ tử vong là 0% và tỷ lệ tái phát là 3,57%, thời gian điều trị trung bình là 3,93 ngày/ca bệnh, lượng kháng sinh trung bình là 5,07ml/ca bệnh, chi phí điều trị là 1.775 VNĐ/ca bệnh.

- Thời gian điều trị bệnh hô hấp phức hợp bằng Doxy-flor có tỷ lệ khỏi là 90,00%, tỷ lệ tử vong là 3,33% và tỷ lệ tái phát là 7,41%, thời gian điều trị trung bình là 4,10 ngày/ca bệnh, lượng kháng sinh trung bình là 5,44ml/ca bệnh, chi phí điều trị là 5.984 VNĐ/ca bệnh.

VIỆN NÔNG NGHIỆP THANH HÓA TĂNG CƯỜNG ỨNG DỤNG TIẾN BỘ KHOA HỌC CÔNG NGHỆ TRONG LĨNH VỰC NÔNG, LÂM NGHIỆP, THỦY SẢN PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI TỈNH NHÀ

Lê Thị Dung

*Phòng Phân tích và thí nghiệm
Viện Nông nghiệp Thanh Hóa*

Nghị quyết số 26-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về nông nghiệp, nông thôn, nông dân đã đề ra nhiệm vụ, giải pháp về khoa học và công nghệ là “Phát triển nhanh nghiên cứu, chuyển giao và ứng dụng khoa học, công nghệ, đào tạo nguồn nhân lực, tạo đột phá để hiện đại hóa nông nghiệp, công nghiệp hóa nông thôn”. Trên cơ sở đó, Viện Nông nghiệp Thanh Hóa đã chủ động bám sát nhiệm vụ kinh tế, chính trị của địa phương, kiên trì thực hiện

mục tiêu lấy nghiên cứu, đời sống, coi đó là nhiệm vụ trọng tâm. Việc thực hiện nhiệm vụ KH&CN đã ứng dụng các tiến bộ kỹ thuật và chuyển giao công nghệ mới vào sản xuất và giải quyết kịp thời các vấn

Sản phẩm của mô hình Bò lai

KHOA HỌC THANH HÓA

đề bức thiết, nhất là trong lĩnh vực phát triển nông, lâm nghiệp, xây dựng nông thôn mới, phục vụ đối tượng hưởng lợi là nông dân. Qua đó đã hình thành các mô hình liên kết sản xuất theo chuỗi giá trị, các vùng sản xuất tập trung theo hướng hàng hóa; xây dựng và phát triển thương hiệu sản phẩm, góp phần nâng cao hiệu quả sản xuất, tạo bước chuyển biến tích cực trong đời sống xã hội.

Đời sống người dân các địa phương trong tỉnh đa phần còn gặp nhiều khó khăn, trình độ kỹ thuật canh tác còn nhiều bất cập, sản xuất theo số lượng... Do vậy, để nâng cao thu nhập cho người dân cần thiết phải nâng cao năng lực sản xuất, biết áp dụng các tiến bộ khoa học công nghệ vào sản xuất, nâng cao hiệu quả sử dụng đất, liên kết sản xuất nông - lâm nghiệp bền vững, liên kết giữa trồng trọt với chăn nuôi nhằm nâng cao chuỗi giá trị sản xuất, sản xuất nông nghiệp gắn bảo vệ phát triển tài nguyên rừng, bảo vệ môi trường sinh thái và an toàn tăng hệ số kinh tế từ nhiều mặt.

Việc ứng dụng các tiến bộ khoa học và sản xuất, giúp người dân trên địa bàn tỉnh nói chung và các đơn vị

thuộc Viện Nông nghiệp nói riêng tiếp cận với các quy trình sản xuất, nâng cao năng lực áp dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật vào thực tế sản xuất trong cộng đồng và các giải pháp lâm sinh trong giao rừng cho cộng đồng góp phần xây dựng nông thôn mới, cải thiện đời sống người đồng bào dân tộc thiểu số thuộc xã đặc biệt khó khăn. Đào tạo nguồn nhân lực nhằm nâng cao năng lực ứng dụng các tiến bộ khoa học - kỹ thuật trong sản xuất nông - lâm nghiệp cho người dân các địa phương trên địa bàn tỉnh.

Tại Viện Nông nghiệp Thanh Hóa, do đặc thù về địa hình, chuyên môn, nghiệp vụ đặc thù và điều kiện khí hậu thời tiết, vị trí đặt trụ sở của các đơn vị thuộc Viện nên hoạt động đặc thù và sản xuất của Viện Nông nghiệp chủ yếu tập trung vào ứng dụng khoa học công nghệ để sản xuất sản phẩm KHCN chất lượng từ các nhiệm vụ KHCN cấp tỉnh đã nghiệm thu cụ thể:

Về trồng trọt:

Đối với vụ xuân, triển khai thực hiện sản xuất giống lúa thuần chất lượng, diện tích 19,9ha (Bắc Thịnh SNC: 1,08ha; Bắc Thịnh NC: 16,41ha; Sao Vàng: 2,41ha). Tổng sản lượng đạt 133,713 tấn, trong đó:

Bắc Thịnh SNC sản lượng là 5,962 tấn, đạt 170% kế hoạch (kế hoạch là 3,5 tấn); Bắc Thịnh NC sản lượng là 116,615 tấn, đạt 142% kế hoạch (kế hoạch là 82 tấn); Sao Vàng sản lượng 11,136 tấn, đạt 92,8% kế hoạch. Đặc biệt, đã lựa chọn, khảo nghiệm và chuyển giao quy trình kỹ thuật các giống lúa do Viện Nông nghiệp làm chủ cho người dân trong tỉnh và các tỉnh lân cận đạt chất lượng.

Ngoài ra, Viện Nông nghiệp đã phối hợp với các địa phương triển khai sản xuất giống lúa thuần chất lượng Bắc Thịnh, với diện tích 41,5ha; Tổng sản lượng thu được là 96,681 tấn, đạt 116% kế hoạch. Phối hợp với trang trại Hoa Dương, xã Thiệu Dương triển khai thực hiện trên giống lúa Đài Thơm 8 với diện tích 4,3ha. Sản lượng thu được 24,3 tấn, sản lượng ước đạt 5,6 tấn/ha.

Đồng thời đã cơ giới hóa nông nghiệp: Gặt dịch vụ được 30ha; dịch vụ máy cấy 30ha; máy làm đất 10ha. Tổ chức thực hiện con người và máy móc đảm bảo an toàn lao động.

Về chăn nuôi, thủy sản:

Trên quan điểm xác định chăn nuôi, thủy sản là một trong những mũi nhọn để

Diện tích lúa giống của Viện Nông nghiệp Thanh Hóa đang khảo nghiệm

nâng cao tỷ trọng sản xuất nông nghiệp. Hiện nay Thanh Hoá là tỉnh có tổng đàn gia súc lớn thứ 3 trong cả nước. Trong đó đàn trâu 190 ngàn con, đàn bò 265 ngàn con, Đàn lợn có 1,2 triệu con, đàn gia cầm 23,6 triệu con.

Chăn nuôi gia súc là đối tượng vật nuôi quan trọng được Viện quan tâm đến chất lượng giống vật nuôi chủ yếu là giống địa phương. Một số chương trình của Viện Nông nghiệp đã cung cấp giống bò cái sinh sản cho các xã thuộc chương trình ngoài 30A, bò đực, trâu đực giống, gà, vịt hậu bị thuộc chính sách hỗ trợ chăn nuôi nông hộ theo QĐ/50/TTg.

Công tác chuyển giao quy trình kỹ thuật được Viện Nông nghiệp quan tâm, một

số công trình đã chuyển giao là: Kỹ thuật sử dụng tinh phân giới tính trong chăn nuôi bò sữa; Kỹ thuật sản xuất tinh trâu cọng dạ để thụ tinh nhân tạo cho trâu cái; Phương án bảo tồn nguồn gen bò vàng; nghiên cứu lai tạo giống lợn F1 (Meishan x Móng cái) để sản xuất lợn sữa xuất khẩu; Kinh doanh thương mại vật tư thụ tinh nhân tạo cho trâu, bò nhằm cung ứng cho các dẫn tinh viên trong tỉnh Nitơ, tinh trâu, bò và vật tư (găng tay, ống gen) kèm theo, đã cung ứng 251 liều tinh trâu, 100 liều tinh bò Brahman, 650 tinh bò BBB.

Ứng dụng kỹ thuật tiên bộ để sản xuất tôm, cua giống; tôm cua thương phẩm cho thị trường, cụ thể: hơn 30 triệu con tôm giống, 7 triệu con cua xanh.

Tại trụ sở Viện Nông nghiệp, từ năm 2014 - 2016, được UBND tỉnh giao thực hiện nhiệm vụ KHCN cấp tỉnh, là đơn vị chủ trì đã tiếp nhận quy trình kỹ thuật và làm chủ công nghệ, đã ứng dụng thành công và nhân rộng mô hình từ sau khi tổng kết nhiệm vụ năm 2016. Đến nay, Viện Nông nghiệp đã làm chủ hoàn toàn quy trình sản xuất nấm đông trùng hạ thảo thương phẩm, luôn đảm bảo uy tín chất lượng nguồn sản phẩm đông trùng hạ thảo tươi, đông trùng hạ thảo khô, đông trùng hạ thảo để sản xuất sản phẩm rượu... Mang lại giá trị khoa học là hoàn thiện quy trình công nghệ phù hợp với địa phương, chủ động nhân rộng và làm chủ công nghệ, tạo điều kiện nâng cao đời sống cho cán bộ bộ phận kỹ thuật từ nguồn công việc đã làm chủ. Đồng thời luôn đảm bảo tuân thủ quy trình sản xuất để đảm bảo các sản phẩm chất lượng, được người tiêu dùng trên địa bàn và các tỉnh lân cận tin tưởng. Bước đầu đã tạo tiền đề thuận lợi cho Viện Nông nghiệp đi vào hoạt động.

Viện đã sản xuất được trên 7.500 hộp đông trùng hạ thảo cho hoạt động/

KHOA HỌC THANH HÓA

năm; ngâm 7.500 lít rượu rượu đông trùng hạ thảo; sản xuất các giống nấm ăn nấm dược liệu: 50.000 bịch thương phẩm/năm.

Là đơn vị sự nghiệp khoa học và công nghệ công lập, trực thuộc UBND tỉnh, ngoài các nhiệm vụ về thực hiện chức năng nghiên cứu ứng dụng và chuyển giao kết quả nghiên cứu khoa học và công nghệ, tư vấn về chiến lược phát triển và cung cấp các dịch vụ trong lĩnh vực nông, lâm nghiệp và thủy sản, Viện Nông nghiệp Thanh Hóa còn có nhiệm vụ thực hiện các hoạt động dịch vụ, sản xuất, kinh doanh, xuất nhập khẩu các sản phẩm và công nghệ lĩnh vực nông, lâm nghiệp, chăn nuôi và thủy sản.

Viện Nông nghiệp đã kế thừa hàng trăm lượt những công trình nghiên cứu từ các nhiệm vụ đặc thù, các nhiệm vụ khoa học công nghệ từ 6 đơn vị thuộc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, 1 đơn vị từ Sở Khoa học và Công nghệ. Làm chủ và có nhiều kết quả nghiên cứu trực tiếp, là sản phẩm khoa học công nghệ, được ứng dụng thành công và cho ra thị trường các sản phẩm chất lượng, có giá trị kinh tế cao, như: đông

trùng hạ thảo, sản phẩm nấm ăn và nấm dược liệu, sản phẩm gạo chất lượng cao, sản phẩm từ chăn nuôi, thủy hải sản... Ngoài ra, những sản phẩm có triển vọng từ các nhiệm vụ khoa học công nghệ, hiện tại Viện Nông nghiệp chưa đáp ứng được với nhu cầu hiện nay, nhưng rất có giá trị và phù hợp với các địa phương trong tỉnh, các doanh nghiệp có nhiều lợi thế để nâng cao giá trị sản phẩm từ kết quả nghiên cứu của Viện Nông nghiệp, sự cần thiết của việc bảo vệ quyền sở hữu đối với các sản phẩm tiềm ẩn là hết sức quan trọng, không chỉ mang lại giá trị kinh tế cho địa phương mà còn có ý nghĩa sâu sắc trong việc bảo vệ chính trị nội bộ các sản phẩm đặc hữu vùng miền, đậm nét giá trị văn hóa địa phương.

Hiện tại, Viện Nông nghiệp đang làm chủ nhiệm và tổ chức thực hiện nhiều đề tài, dự án, gồm: 9 đề tài, dự án thuộc lĩnh vực trồng trọt; 9 đề tài, dự án thuộc lĩnh vực lâm nghiệp; 18 đề tài, dự án thuộc lĩnh vực chăn nuôi; 3 đề tài, dự án thuộc lĩnh vực thủy sản và 13 đề tài, dự án thuộc lĩnh vực công nghệ sinh học.

Ngoài ra, Viện còn thực hiện chuyển giao được một số công nghệ, gồm: 4 công

nghệ thuộc lĩnh vực trồng trọt, 2 công nghệ thuộc lĩnh vực thủy sản và 5 công nghệ thuộc lĩnh vực công nghệ sinh học.

Từ các nhiệm vụ đã được tiếp nhận và chuyển giao, Viện Nông nghiệp đã tổ chức triển khai, ứng dụng thành công để sản xuất sản phẩm hàng hóa đạt chất lượng, mang lại giá trị và hiệu quả về:

Xã hội: Nâng cao thu nhập cho cán bộ trực tiếp thực hiện tại các bộ phận thuộc Viện, người dân khu vực dự án được thụ hưởng, từng bước góp phần giảm tỷ lệ hộ nghèo đói trong nhân dân trên địa bàn tỉnh. Tạo cơ sở để chuyển đổi cơ cấu cây trồng, nâng cao khối lượng nông sản hàng hóa có giá trị, tăng thu nhập cho cộng đồng dân cư trong vùng dự án. Nâng cao trình độ dân trí, khả năng tiếp cận và hình thành nên ý thức tự giác áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật trong cộng đồng dân tộc ít người. Góp phần hoàn thiện mô hình phát triển kinh tế - xã hội nông thôn miền núi theo hướng áp dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật đồng bộ. Nâng cao chất lượng của đội ngũ cán bộ địa phương ở cơ sở tăng lên cả về số lượng và chất lượng. Trình độ dân trí

được nâng cao nhất là kiến thức về nông nghiệp, nông thôn mới.

Môi trường: Các mô hình trên đã góp phần thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi theo hướng sản xuất hàng hóa phù hợp với điều kiện thực tế tại địa phương. Chuyển đổi sang chăn nuôi bò lai bán chăn thả cho hiệu quả thu

nhập cao hơn, cải tạo đất đồi, vườn rừng bằng trồng bờ loi đỏ vừa phủ xanh đất trống, chống xói mòn, vừa bảo vệ nguồn tài nguyên rừng và hạn chế ô nhiễm môi trường. Nuôi bò bán chần thả góp phần giữ gìn vệ sinh chung thôn làng, giảm dịch bệnh trên gia súc và nhân dân, việc tận dụng phế phụ phẩm để sản xuất

phân hữu cơ góp phần phục hồi và nâng cao độ phì đất đai, việc trồng xen các loại cây rừng góp phần điều tiết vùng tiểu khí hậu trong khu vực, giảm thiểu những tác động xấu của thời tiết cực đoan (nắng hạn kéo dài, mưa lũ bất thường...) góp phần nâng cao chất lượng môi trường sống trong khu vực...

Người xứ Thanh
làm rạng danh xứ sở

Hoàng Minh Tường

Núi cao, sông sâu, biển rộng
Phù sa Sông Mã đắp bồi
Cửu Chân bộ - thuở Hùng Vương lập quốc
Nhịp trống đồng thoi thúc, rền vang...

*Bà Triệu cỡi voi phá ách cường quyền
Thập Đạo Tướng quân dẹp tan quân Tống
Bình Định Vương ngày đêm nung nấu
Đuổi giặc Minh cho đất nước khỏi hoàn.*

Người xứ Thanh
 Chí cao hơn đỉnh Pù Rinh
 Sức như Ông Vồm, Ông Bưng dòi non, lấp biển
 Hai vai gánh vác sơn hà.

Ơn Chúa Tiên mở cõi phương Nam
 Lương Đắc Bằng tài cao dạy Trạng
 Lê Đình Kiên mở mang thương cảng
 Đào Duy Từ giỏi võ, hay văn...

Người xứ Thanh trung dũng, tài hoa
Trọng nghĩa nhân, chăm lo đèn sách
Lê Thánh Tông đề thơ; Lê Văn Hưu chép sử
Lương quốc Trưng Nguyên gương sáng họ Khương.

*Ta tự hào miền đất xứ Thanh
Với những con người rạng danh xứ sở
Gương sáng tiền nhân, cháu con nhắc nhớ
Tích đức, luyện tài xây non nước đẹp tươi.*

TIN SỰ KIỆN - HOẠT ĐỘNG

1. Ngày 15/10, tại Hội trường Câu lạc bộ Hàm Rồng (thành phố Thanh Hóa), Liên hiệp hội phối hợp với Câu lạc bộ Hàm Rồng tổ chức Diễn đàn khoa học và công nghệ quý IV/2022, chuyên đề “Bảo vệ và chăm sóc sức khỏe” do diễn giả Thiếu tướng, GS.TS. Đồng Khắc Hưng, nguyên Phó Giám đốc Học viện Quân y 103, trình bày.

2. Ngày 26/10, tại Hội trường Trung tâm Hội nghị 25B (thành phố Thanh Hóa), Thường trực Liên hiệp hội tổ chức buổi tọa đàm khoa học với chủ đề "Nâng cao chất lượng hoạt động của Liên hiệp hội và các hội thành viên, nhân dịp kỷ niệm 28 năm thành lập Liên hiệp hội (28/10/1994 - 28/10/2022)". Đồng chí Nguyễn Văn Phát - Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch Liên hiệp hội, chủ trì tọa đàm.

3. Ngày 28/10, Ban Thường vụ Tỉnh ủy tổ chức Hội nghị tiếp xúc, gặp gỡ, tham vấn và đối thoại giữa lãnh đạo tỉnh với đội ngũ trí thức trên địa bàn tỉnh năm 2022. Các đồng chí: Đỗ Trọng Hưng, Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh; Đỗ Minh Tuấn, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; Trịnh Tuấn Sinh, Phó Bí thư Tỉnh ủy, chủ trì hội nghị.

TIN SỰ KIỆN - HOẠT ĐỘNG

4. Trong các ngày 16-18/11, Hội Chăn nuôi Việt Nam phối hợp với Hội Chăn nuôi thú y tỉnh Thanh Hóa, Viện An toàn thực phẩm và dinh dưỡng tổ chức lớp tập huấn “Ứng dụng công nghệ Blockchain trong truy xuất nguồn gốc” cho cán bộ, hội viên và học viên đến từ các hợp tác xã, các chủ trang trại trong tỉnh.

5. Ngày 23/11, tại Chùa Bái Châm (thành phố Thanh Hóa), Hội Di sản văn hóa và Cổ vật Thanh Hóa tổ chức hoạt động kỷ niệm ngày Di sản Văn hóa Việt Nam nhân kỷ niệm 17 năm Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam (23/11/2005 - 23/11/2022), 50 năm thực hiện Công ước bảo vệ Di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới của UNESCO.

6. Ngày 23/11, Hội Luật gia tỉnh Thanh Hóa (đơn vị Cụm trưởng) tổ chức Hội nghị Tổng kết công tác thi đua năm 2022 Cụm Thi đua các tỉnh, thành phố đồng bằng Bắc Bộ và Bắc Miền Trung (Hội Luật gia Việt Nam). Dự Hội nghị có lãnh đạo Hội Luật gia Việt Nam, Ban Nội chính Tỉnh ủy; lãnh đạo và cán bộ phụ trách thi đua, khen thưởng Hội Luật gia 13/14 tỉnh, thành phố trong Cụm.

TIN SỰ KIỆN - HOẠT ĐỘNG

7. Ngày 22/10, Hội Tin học Thanh Hóa tổ chức Đại hội đại biểu lần thứ V, nhiệm kỳ 2022 - 2027. Tới dự có các đồng chí: Nguyễn Đình Thắng - Phó Chủ tịch Hội Tin học Việt Nam; Mai Xuân Liêm - Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch UBND tỉnh; Nguyễn Quốc Uy - Phó Chủ tịch Liên hiệp hội tỉnh; cùng 130 cán bộ, hội viên của Hội.

8. Ngày 27/11, Hội Khoa học Lịch sử Thanh Hoá tổ chức Đại hội lần thứ V nhiệm kỳ 2022 - 2027. Tới dự có đồng chí Đào Xuân Yên - UV BTV, Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy; PGS.TS. Trần Đức Cường - Chủ tịch Hội Khoa học lịch sử Việt Nam; TS. Nguyễn Văn Phát - Chủ tịch Liên hiệp hội; các ban, sở, ngành cấp tỉnh, các huyện, thị xã, thành phố và 260 cán bộ, hội viên.

9. Ngày 29/11, Hội Khoa học Kỹ thuật huyện Hoằng Hóa tổ chức Đại hội lần thứ V nhiệm kỳ 2022 - 2027. Tới dự có TS. Nguyễn Văn Phát - Chủ tịch Liên hiệp hội; đồng chí Lê Văn Phúc - Phó Chủ tịch UBND huyện Hoằng Hóa; đại diện lãnh đạo Ban Tuyên giáo huyện ủy, các phòng, ban, ngành của huyện và 85 đại biểu đại diện cho cán bộ, hội viên của Hội.

SỰ KIỆN NĂM QUÝ MÃO (1423) liên quan đến Thanh Hóa

Hương Nao

Nếu tính từ khi Lê Lợi (1385 - 1433) chính thức tổ chức lễ phát cờ khởi nghĩa Lam Sơn đánh đổ ách đô hộ của quân xâm lược Minh (1418), đến năm Quý Mão (1423) là 5 năm. Trong khoảng thời gian này đã xảy ra mấy sự kiện quan trọng trên đất Thanh, có ảnh hưởng to lớn tới cuộc kháng chiến chống Minh cứu nước. Đó là lần đầu tiên có sự thay đổi cơ bản về vị trí đóng quân, từ ẩn nấp trong rừng núi Chí Linh đến 3 lần, Lê Lợi đã kéo quân về Lam Sơn, dựa hân vào dân làm thế tiến thủ.

Thứ hai là cuộc khởi nghĩa trước đây chỉ nổ ra trên địa bàn miền núi Thanh Hoá, đến đây Lê Lợi đã nghe theo lời bàn của các tướng sĩ, chuẩn bị đánh vào

Nghệ An, mở rộng căn cứ đến địa phương khác và tạo điều kiện cho nhiều thắng lợi lớn, đi đến giải phóng hoàn toàn đất nước.

Thứ ba là trong năm Quý Mão nghĩa quân đã ứng dụng chiến lược “chiến hoà”, chủ động tạm hoà hoãn với kẻ thù để củng cố lực lượng và có thời gian chuẩn bị mở rộng địa bàn kháng chiến vào Nghệ An.

Thứ tư là trong năm này đã sinh ra hoàng tử Nguyên Long (1423 - 1442), mà sau khi giành được độc lập cho đất nước, Lê Lợi lên ngôi Hoàng đế đã chọn Nguyên Long làm người kế vị, tức là vua Lê Thái Tông. Theo sử sách cho biết thì Nguyên Long là con bà Phạm Thị Ngọc Trần vợ thứ của Lê Lợi. Năm Giáp Thìn (1424),

khi đã kéo quân vào Nghệ An, một lần Lê Lợi nằm mơ thấy một vị thủy thần đến bảo nếu nộp cho một người thiếp thì cuộc chiến sẽ thắng lợi. Tỉnh dậy Lê Lợi cho triệu 3 người thiếp đến hỏi xem ai dám làm vợ thủy thần vì sự nghiệp của mình, thì bà Ngọc Trần xin tình nguyện ngay, khi đó Nguyên Long mới có 3 tuổi. Trước khi hy sinh bà có cầu xin Lê Lợi chăm sóc cho Nguyên Long và về sau lên ngôi vua thì chú ý đến đứa con này. Có lẽ vì thế mà khi người con trưởng là Tư Tề làm nhiều điều không hợp ý, thì Lê Thái Tổ đã nghĩ đến lời cầu xin của người vợ thứ đã vì mình mà chết, để chọn Lê Nguyên Long lên nối ngôi vua khi mới 11 tuổi.

Rất tiếc còn một sự kiện có ý nghĩa nữa xảy ra trong năm này, song sử sách không ghi rõ⁽¹⁾. Đó là thời gian Nguyễn Trãi (1380 - 1442) từ Đông Quan vào Thanh Hóa gặp Lê Lợi tham gia khởi nghĩa Lam Sơn. Một số gia phả, sách vở ghi chép khác nhau. Có cuốn chép Nguyễn Trãi đã có mặt từ hội thề Lũng Nhai (1416)⁽²⁾. Một số nhà nghiên cứu và sách khác lại cho rằng có thể trong khoảng từ năm Mậu Tuất (1418) đến năm Canh Tý (1420). Thậm chí gần đây có tác giả đã nhầm lẫn chứng minh mãi đến năm Bính Ngọ (1426) Nguyễn Trãi mới có mặt ở Lam Sơn⁽³⁾.

Việc xác định được cụ thể thời gian Nguyễn Trãi tham gia khởi nghĩa Lam Sơn sẽ góp phần quan trọng trong việc đánh giá vai trò và sự nghiệp của ông giúp chủ tướng Lê Lợi trong công cuộc lật đổ ách thống trị của giặc Minh đối với đất nước ta ở thế kỉ XV. Nếu mãi đến năm Bính Ngọ (1426), Nguyễn Trãi mới tham gia khởi nghĩa Lam Sơn, thì như tác giả cuốn sách đã đánh giá Nguyễn Trãi chỉ là một thư kí biên chép giấy tờ và Lê Lợi cũng không cần gì đến mưu kế cũng như bản kế sách Bình Ngô (Bình Ngô sách) của ông.

Duy nhất đến nay chỉ có cuốn “Đinh tộc ngọc phả” là cho biết thời gian cụ thể xảy ra sự kiện này. Tuy nhiên hiện bản chính cuốn phả không có ở nước ta, mà chỉ có bản do ông Đinh Quốc Bảo chép bên Quảng Châu Trung Quốc, dịch và phổ biến, nên chưa khẳng định được độ tin cậy.

Cuốn phả này do người con đầu của Đinh Liệt (1400 - 1484) là Đinh Công Đót biên soạn từ năm Giáp Thìn (1424) đến năm Đinh Mùi (1484) triều Hồng Đức thì xong. Nội dung phần lớn ghi lại hồi kí của Đinh Liệt, một nhân vật bà con với Lê Lợi, theo khởi nghĩa Lam Sơn ngay từ ngày đầu và làm quan suốt 4 triều đại vua thời Lê Sơ, nên thấy chép việc Nguyễn Trãi gặp Bình Định vương Lê Lợi như sau “...Đêm 26 tháng 2 năm Quý Mão (1423) Lê Lợi cho triệu tập hội nghị tướng lĩnh để bàn nên đánh hay nên hoà. Lúc này Nguyễn Trãi lấy hiệu là Trần Văn, được Nguyễn Nhữ Lãm một tướng lĩnh Lam Sơn thu dụng, cho giữ chức kí lục viên về binh lương, cũng bí mật đi theo chủ tướng. Ở ngoài, khi nghe ý kiến tranh luận nên chủ chiến, thì Nguyễn Trãi bước vào phòng họp quỳ tâu. Lê Sát liền tuốt kiếm, nhưng

Lê Lợi khoát tay bảo dừng. Nguyễn Trãi tâu trình ý kiến lí do nên hoà. Nói xong ông rút trong ống tay áo cuốn “Bình Ngô sách” dâng Lê Lợi. Nhìn thấy tên Nguyễn Trãi, Lê Lợi vội bước xuống đỡ dậy, dẫn ông Nguyễn lên ngồi cạnh mình và giới thiệu Nguyễn Trãi người bấy lâu mình trông đợi, đã đến tham gia cùng nghĩa quân Lam Sơn. Từ đây, Lê Lợi cử Nguyễn Trãi giữ chức Thừa chi, bên cạnh mình để Có lẽ đây là chứng cứ chính xác và khoa học nhất cho biết thời gian Nguyễn Trãi từ Đông Đô vào gia nhập nghĩa quân Lam Sơn và được Lê Lợi cử giữ chức Thừa chi, giữ lại bên cạnh mình để ghi chép giấy tờ và bàn bạc việc quân cơ”.

Tư liệu trên, đã giải đáp nhiều phán đoán, trăn trở của các nhà nghiên cứu lịch sử khi đề xuất thời gian Nguyễn Trãi tham gia khởi nghĩa Lam Sơn và đã chứng minh ý kiến của GS. Bùi Văn Nguyên cho rằng có lẽ Nguyễn Trãi đã đến Lam Sơn sớm, nhưng thoát đầu còn nghe ngóng dò xét, rồi bỏ đi, sau đó mới trở lại ra mắt Lê Lợi ở Lỗi Giang ⁽⁴⁾.

Vậy là năm Quý Mão thời khởi nghĩa Lam Sơn và năm Quý Mão hiện nay (2023), cách nhau đúng 600 năm. Một số sự kiện lịch sử quan trọng

từ 6 thế kỉ trước hoàn toàn đã xảy ra ở xứ Thanh góp phần làm biến chuyển cuộc kháng chiến lật đổ ách đô hộ của giặc Minh, đem lại độc lập cho đất nước Việt Nam, dưới ngọn cờ của Lê Lợi - vị anh hùng dân tộc, quê xứ Thanh./.

(1) *Lam Sơn thực lục* - Nguyễn Trãi toàn tập - Viện Khoa học Xã hội Việt Nam xuất bản 1976. *Lam Sơn thực lục* - Lê Văn Uông dịch, chú, Nguyễn Diên niên khảo chứng - Nxb KHXH 2006. *Trùng san Lam Sơn thực lục* - Mạc Bảo Thần dịch - Nxb Tân Việt 1956. *Đại Việt sử kí toàn thư* - Hoàng Văn Lâu dịch, Hà Văn Tấn hiệu đính - Tập 2 - Nxb KHXH 1985. *Viện nghiên cứu Hán Nôm - Đại việt sử kí tiền biên* - Nxb KHXH HN 1997- Trần Trọng Kim - *Việt Nam sử lược* - Công ty Văn hoá và Truyền thông Nhã Nam tái bản 2015. *Lê Quý Đôn - Đại Việt thông sử* - Nxb KHXH 1978.

(2) Phan Huy Lê, Phan Đại Doãn - *Khởi nghĩa Lam Sơn (1418 - 1427)* - Nxb Quân đội nhân dân HN 2005.

(3) *Lại bàn về thời gian Nguyễn Trãi gặp Lê Lợi và vai trò của ông trong cuộc khởi nghĩa Lam Sơn, nhân đọc cuốn “Suy ngẫm về 20 năm - một chớp mắt của lịch sử đầu thế kỉ XV (1407 - 1427)”* - Tạp chí Nghiên cứu lịch sử số 1 (453) năm 2014.

(4) Bùi Văn Nguyên - *Chủ nghĩa yêu nước trong văn học thời khởi nghĩa Lam Sơn* - Nxb KHXH HN 1980.

Chữ "Xuân"

Trong Thơ Bác

Nguyễn Tấn Tuấn

Chữ *Xuân* có nghĩa gốc (nghĩa đen) là mùa xuân. Nhưng từ ý nghĩa ấy, chữ *Xuân* còn được dùng với nghĩa rộng và nghĩa bóng. Đọc thơ danh nhân Hồ Chí Minh sẽ thấy Bác đã sáng tạo, biến hóa tài tình trong cách dùng từ *Xuân* để thể hiện ý tứ bài thơ. Những bài thơ chúc Tết của Hồ Chí Minh đã sáng tác trong quá trình hoạt động cách mạng, từ *Xuân* được Người dùng để chỉ thời gian rất hay trong bài thơ sau đây:

"Xuân này kháng chiến đã năm xuân

Nhiều xuân kháng chiến càng gần thành công."

(Bài thơ chúc Tết năm Tân Mão 1951)

Ngày xưa, các văn hào nước ta thường dùng Thu, Đông để chỉ một năm, chẳng

hạn câu thơ của thi hào Nguyễn Du trong truyện Kiều: *"Ba thu dồn lại, một ngày dài ghê"*. Tương tự, trong bài thơ xuân của Hồ Chí Minh đã nêu nói trên có từ "năm xuân", ám chỉ thời gian kháng chiến chống giặc ngoại xâm đã 5 năm. Rất sáng tạo và phù hợp với không khí của một mùa xuân vừa đến.

Trong nhiều bài thơ sáng tác thời kháng chiến chống thực dân Pháp, Người đã dùng từ *Xuân* để chỉ tuổi của nước và tuổi của Đảng.

"Mừng nhà nước ta mười lăm xuân xanh!

Mừng Đảng chúng ta đã ba mươi tuổi trẻ!"

(Thơ mừng năm mới - sáng tác năm 1960)

Từ *Xuân* kết hợp với *Xanh* thành "xuân xanh" để chỉ tuổi trẻ. Câu trên "mười lăm xuân xanh", câu dưới "ba

mười tuổi trẻ" làm cho ý thơ khỏe khoắn, phơi phới niềm tin, cảm hứng thơ xuân in rõ dấu ấn thời gian.

Trong thơ nói về tuổi già, từ *Xuân* được Bác Hồ dùng như một tính từ đối lập với già và trẻ:

*"Sáu mươi tuổi còn xuân chán,
So với ông Bành vẫn còn thiếu niên."*

Rõ ràng, câu thơ nói trên đã thể hiện Người có một tâm hồn rất trẻ trung và lạc quan, như hai câu thơ của nhà thơ Tố Hữu đã viết:

*"Không gì vui bằng mắt
Bác Hồ cười*

*Quên tuổi già tươi mãi
tuổi đôi mươi."*

Ngay khi sắp từ giã cuộc sống thì sự trẻ trung yêu đời ấy vẫn thấm đẫm trong tờ Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh: *"Khi người ta đã ngoài 70 xuân..."* (ý nói là Người

đã ngoài 70 tuổi nhưng cách viết ấy vẫn thể hiện sự điềm tĩnh và trẻ trung).

Từ *Xuân* còn được Hồ Chí Minh dùng để nói lên niềm vui chiến thắng. Trong bài thơ cuối cùng của mình, niềm vui ấy vẫn tung bừng sắc xuân:

*"Mừng thấy miền Nam
luôn thắng lớn,*

Một năm là cả 4 mùa xuân."

Trong nguyên văn, một năm cả 4 mùa đều là xuân - có nghĩa là cả 4 mùa đều tràn đầy niềm vui và chiến thắng.

Những từ *Xuân* trong thơ xuân của lãnh tụ Hồ Chí Minh sử dụng quả thật tài tình và biến hóa. Nhưng sáng tạo nhất, hàm chứa nhiều ý nghĩa phong phú nhất, phải nói đến từ *Xuân* trong hai câu thơ *Tết trồng cây* Bác viết vào mùa xuân năm 1965:

"Mùa xuân là Tết trồng cây,

*Làm cho đất nước càng
ngày càng xuân."*

Xuân ở đây trở thành một tính từ, bao hàm nhiều nghĩa: sự xanh tươi, sự trẻ trung, sự trù phú, tràn trề sức sống... Hai câu thơ đã nói lên mùa xuân đất nước trong môi trường xanh của Tết trồng cây. Từ *Xuân* ở trong thơ Bác mở ra một viễn cảnh đẹp như chính cõi lòng của Người đang tràn ngập niềm tin vào đất nước Việt Nam mãi mãi trường tồn./.

Chuyện đi chúc Tết xưa nay

Chúc Tết cổ truyền là một phong tục đẹp. Đây là dịp để mọi người trong gia đình, làng xóm, bè bạn thể hiện tình cảm thân ái với nhau. Cũng vì quan niệm như vậy, nhân dân ta từ xưa đã rất chú trọng đến việc chúc Tết và cách thể hiện lời hay, ý đẹp với nhau trong ba ngày Tết.

Về phía Nhà nước, từ những năm đầu thành lập nước, trong lễ đón giao thừa, luôn có người đứng đầu đất nước chúc Tết đồng bào nhân dịp xuân về. Qua lời chúc Tết của người đứng đầu Nhà nước, người dân có thể biết được một số nhiệm vụ trọng tâm của đất nước trong năm mới; hiểu được tình hình kinh tế, chính trị, đối nội, đối ngoại của chính phủ; giúp họ có một hướng đi đúng trong công việc cũng như trong làm ăn, kinh doanh. Vì thế, bao giờ trong lễ giao thừa, hầu hết người dân đón nhận lời chúc Tết này một cách đặc biệt.

Đối với gia đình, sau khi cả nhà cúng giao thừa và làm lễ chúc Tết tổ tiên xong thường ngồi lại để chúc Tết nhau. Người chủ hộ, người lớn tuổi nhất sẽ chúc Tết cả nhà và lần lượt các thành viên còn lại chúc Tết lẫn nhau.

Tục lệ thăm viếng, chúc tụng nhau trong dịp Tết cổ truyền chính là một mỹ tục của người Việt có từ ngàn đời nay. Quanh năm mọi người đều tất bật công việc, hoặc đi làm ăn xa gia đình, hoặc lo học hành, ít có dịp để đoàn tụ, thăm hỏi nhau, thậm chí vì lý do nào đó mà người ta giận ghét nhau trong đời sống hàng ngày; nhân dịp Tết đến họ cũng gạt bỏ hiềm khích, giận hờn để đón một năm mới thanh thản, tốt đẹp hơn... Đó chính là ý nghĩa nhân văn của sự chúc Tết.

Thông thường trong ngày Tết, thời giờ thì ít, nhưng muốn đi thăm thú nhiều nơi nên ai cũng vội vàng. Vào nhà, chào hỏi xong, ngồi uống tách trà, chén rượu, ăn miếng bánh, khách lại vội vã đứng lên cáo từ chủ nhà để đi chúc Tết nhà khác. Tuy vậy, do ngày Tết ai ai cũng bận rộn như nhau nên chẳng ai trách hờn ai. Phong tục chúc Tết mỗi dịp Tết cổ truyền đã giúp mọi người đều cảm nhận những cảm xúc thân thiện, sự vị tha, niềm vui trong đời sống. Đó chính là phong vị truyền thống cực kỳ quý báu của người Việt chúng ta cần duy trì bền vững...

Nguyễn Tấn Tuấn

NHỮNG SỰ KIỆN LỊCH SỬ TIÊU BIỂU QUA CÁC NĂM MÃO Ở THANH HÓA

Lê Thị Thúy Huệ

Hội Khoa học Lịch sử Thanh Hóa

Xuân Quý Mão 2023 đã về, chúng ta hãy cùng nhau ôn lại những sự kiện lịch sử tiêu biểu ở Thanh Hóa qua các năm Mão.

Năm Quý Mão (43)

Tháng 12 âm lịch: Tại cửa Thần Phù đã xảy ra trận chiến đầu đầu tiên của quân dân Cửu Chân với quân của Mã Viện.

Năm Tân Mão (271)

Cửu Chân được tách thành 2 quận: Cửu Chân và Cửu Đức. Địa giới Cửu Chân từ đây gần giống địa giới Thanh Hóa hiện nay (Cửu Đức gồm 2 tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh ngày nay). Quận Cửu Chân thời Ngô

gồm 7 huyện: Tư Phố, Di Phong, Trạm Ngô, Kiến Sơ, Phù Lạc, Thường Lạc và Tùng Nguyên (huyện này được lập vào cuối thời Ngô). Quận trị vẫn đóng ở Tư Phố.

Năm Tân Mão (931)

Tháng 3 âm lịch: Dương Đình Nghệ cử binh từ căn cứ làng Ràng ra đánh Đại La.

Tháng 12 âm lịch: Dương Đình Nghệ đánh đuổi Lý Tiến và Thừa chi Trần Bảo thắng lợi, tự xưng Tiết độ sứ, trông coi việc châu.

Năm Tân Mão (1111)

Châu Ái đổi thành Phủ Thanh Hóa. Tên gọi Thanh Hóa bắt đầu từ đây.

Năm Ất Mão (1255)

Tháng 12 âm lịch: Lưu Miễn chỉ huy dân bồi đắp đê các xứ ở Thanh Hóa.

Năm Ất Mão (1375)

Đắp sửa đường xá từ Thanh Hóa đến Hà Tĩnh.

Năm Kỷ Mão (1399)

Tháng 4 âm lịch: Tại Hội thề Đồn Sơn, âm mưu giết Hồ Quý Ly của Trần Khát Chân bị lộ. Hồ Quý Ly bắt giết các tôn thất, tướng lĩnh và các liêu thuộc thân thích của họ, tới 370 người.

Tháng 9 âm lịch: Hồ Quý Ly sai Trần Ninh đốc suất người Thanh Hóa trồng tre gai ở phía tây thành, phía nam từ Đồn Sơn, phía bắc

từ An Tôn đến tận cửa Bào Đàm, tây từ chợ Khả Lãng ở Vực Sơn đến sông Lỗi Giang, vây quanh làm tòa thành lớn bọc phía ngoài thành Tây Đô. Cho dựng các quán xá dọc đường, rừng rậm và đồng hoang, từ cầu Đại Tân đến bến Đàm Xá để quân quan nghỉ ngơi. Đặt sở tuần kiểm ở sông Đại Lại.

Năm Quý Mão (1423)

Ngày 24 tháng chạp năm Nhâm Dần (đầu năm 1423): Giặc Minh ước hẹn với Ai Lao đem đại quân tiến đánh căn cứ Quan Du của nghĩa quân Lam Sơn. Nghĩa quân rút lên Sách Khôi (vùng đất thuộc Nho Quan Ninh Bình). Giặc Minh đuổi theo lên Sách Khôi. Nghĩa quân quyết chiến, giết chết tướng giặc Phùng Quý và hơn một nghìn tên, bắt được hơn một trăm con ngựa. Mã Kỳ,

Trần Trí thoát chạy về Đông Quan. Giặc lại từ Đông Quan tiến xuống Sách Khôi. Nghĩa quân rút về Chí Linh, bị giặc vây khốn hơn hai tháng. Lương hết, quân sĩ hao mòn. Bình Định Vương phải sai giết voi chiến, ngựa chiến để nuôi quân.

Tháng 4 âm lịch: Nghĩa quân Lam Sơn tạm thời đình chiến với giặc Minh. Bình Định vương đem quân trở về Lam Sơn.

Năm Kỷ Mão (1459)

Tháng 10 âm lịch: Lạng Sơn vương Nghi Dân giết vua Lê Nhân Tông và Hoàng Thái hậu mà tự lập làm vua.

Năm Quý Mão (1543)

Nhà vua Lê Trang Tông tiến quân vào thành Tây Đô.

Năm Ất Mão (1555)

Tháng 8 âm lịch: Mạc Kính Điển vào cướp Thanh Hóa bị Trịnh Kiểm đánh bại.

Năm Kỷ Mão (1579)

Mạc Kính Điển vào cướp huyện Hà Trung, bị Thái phó Lê Huân đánh bại.

Năm Quý Mão (1723)

Tháng giêng âm lịch: Dem hai phủ Trường Yên, Thiên Quan trước thuộc Sơn Nam, nay thuộc vào Thanh Hóa.

Năm Kỷ Mão (1759)

Tháng 9 âm lịch: Thanh Hóa bị nạn đói.

Năm Tân Mão (1771)

Tháng 3 âm lịch: Triều đình cho rằng phủ An Trường là nơi cội gốc, mà địa phận An Lăng tiếp giáp An Trường, nên hạ lệnh dựng lý sở của trấn Thanh Hóa để đây cai trị.

Năm Đinh Mão (1807)

Tháng 2 âm lịch: Dựng kho trấn Thanh Hoa. Triều đình sai quan trấn chi hơn 4.600 quan tiền để mua gỗ lim làm kho, miễn thuế thân cho hơn 150 người lính kho.

Tháng 10 âm lịch: Bắt đầu mở khoa thi Hương từ Nghệ An trở ra Bắc. Lấy đỗ hương cống 62 người. Trường Thanh Hoa đỗ 2 người: Lê Văn Luyện và Nguyễn Hữu Bình.

Năm Kỷ Mão (1819)

Tháng 3 âm lịch: Lấy đỗ hương cống 30 người ở kỳ thi Hương cho 2 trường

Tranh vẽ tái hiện Khởi nghĩa Lam Sơn (sưu tầm)

KHOA HỌC THANH HÓA

Thanh Hoa, Nghệ An. Trường Thanh Hoa có 16 người đỗ. Vua sai quan đại thần Lê Văn Duyệt đi kinh lược địa phương ở Nghệ An, Thanh Hoa. Lê Văn Duyệt đến Thanh Hoa dâng sớ nói về tình cảnh nhân dân. Vua ra lệnh miễn các thứ thuế ruộng, thuế thân, thuế sản vật cho nhân dân Thanh Hoa còn thiếu từ năm Mậu Dần (1818) về trước. Dân sớ tại xiêu tán trở về thì miễn thuế ruộng, thuế thân và binh đao trong 3 năm.

Tháng 4 âm lịch: Thanh Hoa, Nghệ An làm sổ hộ tịch.

Tháng 12 âm lịch: Bộ Hộ dâng tổng sách đinh điền của 28 thành, dinh trấn. Thanh Hoa: số đinh 40.300 người, công tư điền thổ hơn 323.200 mẫu.

Năm Tân Mão (1831)

Các trấn Thanh Hoa, Ninh Bình làm sổ địa bạ.

Mở khoa thi hương ở Thanh Hoa, Bắc Thành và Nam Định, lấy đỗ 61 cử nhân, trường Thanh Hoa có 9 người.

Chia địa hạt ở 11 trấn Bắc Thành và phía bắc kinh kỳ thành 18 tỉnh. Đổi trấn Thanh Hoa thành tỉnh Thanh Hoa. Đặt chức tổng đốc và 2 ty bộ chính, án sát thay cho trấn thủ, hiệp trấn, tham hiệp. Tỉnh Thanh Hoa gồm 5 phủ (thêm phủ Trấn Man), 19

huyện (thêm 3 huyện Trình Cốc, Sầm Nưa, Man Xôi) và 3 châu. Thăng chương Lê Văn Quý làm tổng đốc Thanh Hoa, lãnh chức tuần phủ; hiệp trấn Nguyễn Đăng Giai làm bộ chính sứ; tham hiệp Nguyễn Khắc Tuần làm án sát sứ.

Năm Quý Mão (1843)

Thanh Hóa khơi đào sông từ tỉnh thành Thanh Hóa đến sông Ninh Bình.

Tháng 5 âm lịch: Thi Đình, Mai Anh Tuấn (người Nga Sơn) đỗ đệ nhất giáp tiến sĩ cập đệ tam danh, là người đỗ cao nhất trong kỳ thi (6 người khác đỗ đệ nhị giáp và đệ tam giáp đồng tiến sĩ xuất thân).

Năm Tân Mão (1855)

6 phủ huyện Thọ Xuân, Thiệu Hóa, Hoằng Hóa, Yên Định, Đông Sơn, Hậu Lộc phát bệnh dịch lạ. Vua sai quan tỉnh phái thầy thuốc đến điều trị, người nào chết thì chiếu hạn cấp tiền tuất.

Năm Đinh Mão (1867)

Nhà Nguyễn cho làm thêm pháo đài, đồn lũy ở các cửa biển Thanh Hóa, phái binh phu đóng giữ. Tại cửa Triều, xây pháo đài ở thôn Thạch Hào, làm mới một số cơ sở đồn Thổ Công và một lũy liên châu bán nguyệt; cửa Y Bích xây thêm một pháo đài.

Năm Kỷ Mão (1879)

Quan quân Nha sơn phòng Thanh Hóa bị chết vì khí độc rất nhiều (86 người chết, trong đó có bang biện Lê Trung Lượng, phòng sứ Tôn Thất Trắc). Triều đình cho đặt đồn ở đường sông tỉnh Thanh Hóa. Đặt hai đồn ở hai bên bờ sông Mã thuộc xã Nam Ngạn và xã Phù Quang, đặt súng lớn nhỏ 20 khẩu, phái 80 lính đến đóng giữ.

Năm Đinh Mão (1927)

Tháng 2: Xây dựng những cơ sở đầu tiên của Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí Hội ở Hậu Lộc, Thọ Xuân, Thị xã, Yên Định, Thiệu Hóa. Nhiều hội viên của Hội đọc sách báo cách mạng đã được kết nạp vào Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí Hội.

Tháng 3: Tại Thị xã Thanh Hóa, ở một số trường học đã diễn ra các cuộc đấu tranh đòi phá bỏ lệnh cấm nói tiếng Việt trong trường học, đánh bọn Tây quay số, kiến nghị đòi công sứ cho làm lễ tưởng niệm cụ Phan Chu Trinh. Ngày 24/3, học sinh một số lớp học tụ họp ở núi Mạt làm lễ cụ Phan Chu Trinh.

Tháng 4: Hội nghị thành lập Tỉnh bộ lâm thời Việt Nam Thanh niên Cách

mạng đồng chí Hội ở Thanh Hóa, tại số nhà 26 phố Hàng Than (Thị xã Thanh Hóa) do đồng chí Lê Hữu Lập chủ trì. Hội nghị cử ra Ban Chấp hành tỉnh bộ lâm thời gồm 3 đồng chí: Lê Hữu Lập (Bí thư), Lê Công Thanh và Nguyễn Chí Hiền.

Tháng 11: Hội nghị Đại biểu Tân Việt cách mạng Đảng Thanh Hóa tổ chức tại Lò Chum (Thị xã Thanh Hóa).

Năm Kỷ Mão (1939)

Đầu năm, tại làng Yên Lộ (xã Thiệu Vũ, huyện Thiệu Hóa), “Hội đồng hương chính” được thành lập do đồng chí Hoàng Văn Quế làm trưởng ban, đây là hình thức tổ chức đầu tiên của lực lượng cách mạng trong việc nắm giữ và quản lý chính quyền ở xã thôn.

Ngày 20 tháng 6: Hội nghị Đại biểu tỉnh bộ tại làng Yên Lộ (xã Thiệu Vũ) để nghiên cứu các chỉ thị của Trung ương Đảng. Hội nghị bầu Ban Chấp hành mới gồm 5 đồng chí: Lê Chủ, Nguyễn Đức Dương, Hoàng Văn Mạch, Bùi Đạt, Hoàng Văn Cài; đồng chí Lê Chủ làm Bí thư.

Ngày 14 tháng 7: Hai cuộc biểu tình tuần hoàn lớn với quy mô hàng nghìn người được tổ chức ở chợ Đu (xã Thiệu Chính, huyện Thiệu Hóa) và chợ Neo (huyện Thọ Xuân) là kỷ niệm ngày cách mạng tư sản Pháp thành công. Đó là những cuộc đấu tranh công khai tiêu biểu cuối cùng của cao trào đấu tranh vì dân sinh dân chủ thời kỳ 1936 - 1939.

Thành nhà Hồ, huyện Vĩnh Lộc, tỉnh Thanh Hóa (sưu tầm)

Năm Tân Mão (1951)

Tháng 4: Tỉnh ủy tổ chức cuộc mít tinh tại núi Nhồi để chào mừng Đảng ra hoạt động công khai với tên mới “Đảng lao động Việt Nam”

Ngày 19 tháng 12: Lò cao kháng chiến Như Xuân ra mẻ gang đầu tiên, cung cấp nguyên liệu cho các xí nghiệp quân giới.

Năm Quý Mão (1963)

Từ ngày 7 đến ngày 17 tháng 7: Tại thị xã Thanh Hóa, đã diễn ra Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ VI gồm 270 đại biểu. Ban Chấp hành đã cử ra Ban Thường vụ Tỉnh ủy gồm 9 đồng chí, đồng chí Nguyễn Trọng Vĩnh được bầu làm Bí thư Tỉnh ủy.

Tháng 11: Ban Thường vụ Tỉnh ủy ra Nghị quyết: "Vận động đồng bào miền xuôi, tham gia phát triển kinh tế miền núi".

Năm Ất Mão (1975)

Đầu năm 1975, Thanh Hóa điều động hơn 9 tiểu đoàn của Trung đoàn 14 hành quân thần tốc bổ sung cho chiến trường miền Nam.

Ngày 30 tháng 4 - Ngày chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa ra Nghị quyết chỉ đạo Đảng bộ,

Trường Đại học Văn hóa Thể thao và Du lịch Thanh Hóa (sưu tầm)

quân, dân trong toàn tỉnh tổ chức các hoạt động chào mừng chiến thắng vĩ đại của toàn dân tộc.

Từ ngày 19 đến ngày 28 tháng 5: Tại Thị xã Thanh Hóa diễn ra Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ VIII với 339 đại biểu, đồng chí Lê Thế Sơn được bầu giữ chức Bí thư Tỉnh ủy.

Năm Đinh Mão (1987)

Ngày 5 tháng 1: Theo Quyết định số 4-HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng, điều chỉnh địa giới hành chính một số xã và thị trấn của huyện Hoằng Hóa, Thọ Xuân, Triệu Sơn, Nông Cống và Quan Hóa.

Ngày 19 tháng 4: Khắp nơi trong tỉnh, cử tri đi bỏ phiếu

bầu cử Đại biểu Quốc hội khóa VIII, 22 đại biểu đã trúng cử. Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội là ông Hà Văn Ban.

Năm Kỷ Mão (1999)

Ngày 2 tháng 1: Đổi tên Ban Miền núi và Ban Dân tộc tỉnh, thành Ban Dân tộc và Miền núi theo Quyết định số 2805/1998/QĐ-UB, ngày 18 tháng 12 năm 1998 của Chủ tịch UBND tỉnh.

Ngày 22 tháng 1: Sở Giao thông vận tải tổ chức lễ khởi công xây dựng cầu Bái Thượng.

Ngày 5 tháng 2: UBND tỉnh tổ chức lễ khởi công xây dựng Khu công nghiệp Lễ Môn và nhà máy giày thể thao xuất khẩu.

Ngày 12 tháng 11: UBND Thành phố Thanh Hóa tổ

chức cất bằng khánh thành và đưa vào sử dụng cầu Đông Hương, nối đại lộ Lê Lợi - trung tâm Thành phố Thanh Hóa với Khu công nghiệp Lễ Môn.

Năm Tân Mão (2011)

Ngày 12 tháng 2: Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Chỉ thị số 02-CT/TU về “Lãnh đạo cuộc bầu cử Đại biểu Quốc hội khóa XIII và bầu cử Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2011 - 2016”.

Ngày 4 tháng 3: Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa đã ban hành Quyết định số 649/QĐ-UBND “Thành lập Chi cục Biển và Hải đạo trực thuộc Sở Tài nguyên và Môi trường Thanh Hóa”.

Ngày 5 tháng: Tại xã Hải Tiến, huyện Tĩnh Gia, Tập đoàn Công Thanh đã long trọng tổ chức Lễ khởi công Nhà máy Nhiệt điện Công Thanh.

Ngày 6 tháng: Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa tổ chức Lễ công bố Quyết định số 1221/2011/QĐ-TTg, ngày 22 tháng 7 năm 2011 của Thủ tướng Chính phủ về việc thành lập Trường Đại học Văn hóa Thể thao và Du lịch Thanh Hóa./.